

1885.

Tizennegyedik évfolyam.

TORONTÁL.

39-ik szám.

Csütörtök, szeptember 24-én.

VEGYESTARTALMU HETILAP. — A MEGYE KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint egyszer, csütörtökön.

Szerkesztői iroda:
Pleitz Fer. Pál könyvnyomdájában Nagy-Beeskerekben.
Előfizetési feltételek:
Egész évre . . . 6 frt | Félévre . . . 3 frt
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.

Hirdetések és melléletek — utóbbiak a kincstári illetékekkel együtt 1 frt 50 krral számítva — minden nyelven vétetnek föl a kiadóhivatalban. — Kéretik az iktatási díjakat az iktatmányokkal együtt legelőbb szerda reggeli 10 óráig beküldeni, mivel azok különben tekintetbe nem vétethetnek.

Hivatalos hirdetések:
A „Torontál”-ba iktatandó hivatalos hirdetések előlege- sen beküldendők, még pedig 100 szög egyszeri hirdetésért 1 frt, 100—200 szög 2 frt, 200—300 szög 3 frt és így tovább. Azonfelül minden egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj és az esedékes nyugtá- bélyeg is beküldendő.

Magán hirdetések:
A 3-hasábos garmondos első hirdetésnél 6 kr., többszörinél 4 kr. Kincstári illeték minden egyes beiktatásért 30 kr.
Kiadóhivatal:
Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagy-Beeskerekben, hová az előfizetési pénzek és iktatási díjak küldendők.

Előfizetési felhívás

„TORONTÁL” 1885-ik évi IV-ik negyedére.

Tisztelettel felkérjük előfizetőinket, hogy megrendeléseiket minél előbb megtenni sziveskedjenek, hogy a lap pontos szétküldésében fennakadás ne történjék.
Az előfizetési pénzek egyszerű postátalvánnyal a „Torontál” kiadóhivatalához (Pleitz Fer. Pál könyvnyomdájában) czimzendők.

Előfizetési árak:
Egész évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
N.-Beeskerek, 1885. szept. 23-án.

A „Torontál” kiadóhivatala.

Utóhangok.

Nagy-Beeskerek, 1885. szeptember 23-án.

—6. A délmagyarországi ellenzék szervezkedésének zajos napjai letűntek s az izgalmas mámor, mely e napokat jellemezte, elmúlt. Temesvár, Versecz és Zombolya piaczi ujra csöndesek, mintha nem is onnan hangzottak volna el a nagy szavak, ünneplésnyilatkozatok, heves tiltakozások és kölcsönös fogadkozások; a kíváncsi inkább mint érdeklődő tömeg ismét visszatért a szóhaboru közömbös szemléletétől békés napi munkájához s ismét beállt, legalább egyelőre és külsőleg az, mi ezen más- különben is annyi bajjal küzdő vidéknek ezeltől rendes képe volt: a csöndes munka és békés egyetértés.

S a mint a mámortól, az ellenünk szórt igaztalan vádak és alaptalan gyanúsítások daczára, magunkat elragadtatni nem engedjük, hanem nyugodt szemlé- letben figyeltük meg ez erőszakosan elő- idézett társadalmi láz lefolyását, úgy

most sem akarunk az elmúlt felett rekriminálni, nem akarjuk viszonzni azon, egy nemes ellenséghez sem méltó szidalmakat, melyekkel néhány vész- száju egyéniség, kiknek eleve nére tapin- tottunk, megtisztelt.

Azonban egy kötelességünk mégis van nekünk, mint a közvélemény igény- telen szószólóinak, a lezajlott mozga- lommal szemben; s e kötelességünknek akarunk most, a zaj lecsöndesülése után sine ira et studio megfelelni, midőn a már-már unalmassá válni kezdő themára visszatérünk.

S midőn ezt tesszük, ugyanazon szempont vezérel, mely a jó orvost készí- teti arra, hogy a lázas betegség lefolyta után számot vessen a körtünetek minden mozzanataival, hogy legalább a jövőre nézve tanulságot merithessen azokból, ha már az ily bajok teljes megelőzése lehetetlen.

Az első dolog, mely után e jó orvos kutatni fog, mindenesetre a betegség indoka lesz. Ha ez indok komoly, mély- reható, szerves baj, akkor a veszély is sokkal komolyabb, az orvoslás nehezebb, mert hisz magának az oknak, a szerves bajnak elhárítására kell irányulnia s ez mindig súlyos feladat.

Bármily alapos vizsgálódásokba is mélyedjünk azonban a reflexióink tár- gyává tett mozgalmat illetőleg, ily komoly indokot, oly mélyebb szerves bajt, melyből a mozgalom szükségszerűleg folyt volna s mely azt valóban indok- kolhatóvá tenné, nem vagyunk képesek fölfedezni. Mert ha tagadhatlan is hogy a helyzet, különösen gazdasági szem- pontból, utóbbi időkben rosszabbra fordult, hogy közeleltünk egyik másik ágá- ban elodázhatlan reformok szüksége je- lentkezik, hogy közterheink nagyok, hit- telviszonyaink rendezésre várnak; még

mindezek sem a megindított mozgalom irányát nem indokolják; annak szenvedé- lyes hangját és izgalmas modorát pedig egyáltalán ki nem menthetik.

Igaz, hogy a modern pártpolitika — a tisztesség és hazafiság mint alaptör- vények és egyszersmind véghatárok kö- zött, — sok oly eszközt elfogadott és megengedettnek hirdet, mi az előtt a Macchiavelismus tanaként kárhóztatva lett; de ez eszközök jogosultsága is min- dig az elérendő cél nagyságától és köz- érdekü fontosságától függ, mert ráhuz- zák a macchiavelli szabályt: csak a cél szentesíti az eszközt. S a mily arányban magasabbra, messzebbre kiható az ille- tő politikai párt kitűzött célja; a mily mértékben élesebbek és kiegyenlíthete- nebb az ellenfelek között fenforgó elvi ellentétek; azon mértékben éledehetnek a fegyverek és válik jogosulttá még az oly eszközök felhasználása is, melyek veszélyeknek is felidézésére alkalmasak.

Kérdjük már most, hol az a fensé- ges cél, az a nagyfontosságú közérdek, az az éles elvi ellentét mérsékelt ellen- zék és kormánypart között, mely oly végzetes fegyverek felhasználására indi- totta e párt vezéreit; mellyel indokol- hatnák azt az eljárást, hogy az izgatá- sok égő üszkét dobják házunkba; abba a házba, mely gyűnyaggal annyira meg van telve?

Alig hiszszük, hogy akad elfogulat- lan politikus, ki e kérdésre válaszolni tudna. Mert ily cél, ily közérdek, ily éles elvi ellentét sehol sem mutatható ki, s az egész hadjárat indító oka a személyes hatalom kérdése, mely- nek pedig országok sorsában nagyban és egészen elenyésző jelentőséggel kell bírnia. Mert nemzetek sorsát nem az ér- deklí, hogy ki bírja a hatalmat, és ki- gyakorolja azt, hanem az, hogy miként

gyakoroltatik; s mindaddig, míg egy párt e részben nem ad — épen elvi alapon nyugvó, — kifogástalan biztosítékot, hogy a hatalom az ő kezében jobban, inkább az ország érdekének megfelelőleg fog gyakoroltatni; mind addig veszélyes fegy- verekkel agitálni nem jogosult, s a köz- véleménynek, — ha mégis megtenné, — vakmerőségeért súlyos felelősséggel tar- tozik.

S ha már a felhasznált fegyverek jogosultságának kérdését ily tagadó vá- laszsal kelle eldöntenünk; igen termé- szetes, hogy a tanulság, melyet abból vonni fogunk, vonnunk kell, inkább az ellenfél okulására kell, hogy szolgáljon, mint a miénk, kik hibásaknak nem érez- zük magunkat.

E tanulság csak az lehet, hogy le- gyünk óvatosabbak; és hogy azok, kiket ezúttal az áramlat magával ragadott; kik egy praenumeránsokra vádászó uj- ságnak és néhány, — a zavarosban ha- lászni szerető s népszerűsége szomjas egyéniség bujtogatásának felültek, — jó- vőben nagyobb gondnal kutassák, mily érdekek szolgálatára szándékoltnak fel- használtatni; s ideje korán jöjjenek annak belátására, hogy a közérdek nem nyer, hanem szenved ily mozgalmak nagyra növelésében.

S ezt mondjuk különösen azon idegen ajku honfitársainknak, — kiket százados érdekközösség fűz hozzánk s kik oly fér- fias módon igyekeztek, még a mostani lázas állapotban is, — ez érdekközös- séget legalább szóval és érzeléssel, — manifestálni.

Fontolják meg, hogy a tábor, melybe tereltettek, s melynek zömét képezni len- nének hivatalva; nem lobogtat fenn egy magasztos eszmével diszló zászlót; hanem csak uszályhordozója néhány ember személyes érdekének; fontolják meg, hogy

TÁRCSA.

A „Tisza” család örömnappja.

Kolozsvár volt színhelye annak a lélek- emelő ünnepélynek, mely első sorban ugyan az ország sorsára oly döntő befolyást gyakorló Tisza családnak házi ünnepe volt, de melyet a közérdeklődés és e nemes család iránt országszerte érzett rokonszenvű fényes óvációvá tettek.

A Tisza család gyermekeinek esküvő- jéhez e hó 18-án érkezett Kolozsvár városába, mely önként öltött lobogódiszt, és összes ha- tóságait valamint polgárságának zömét küldötte ki az ünnepélyes fogadtatáshoz. A főispán, a város, a megye, az összes felekezettek főpap- sága, a bíróságok és pénzügyi hatóságok, a hadsereg, csendőrség és kereskedelmi kamara képviselői jelentek meg a fogadtatásnál, mind kifejezést adván azon érzelmeknek, melyek őket a miniszterelnök családi örömeiben önkéntes részesekké tettek.

Maga a kettős esküvő d. e. 10 órára volt kitűzve, a történelmi nevezetességű, ó-bel- farkasutcai kálvinista templomban; mely, — daczára annak, hogy csak jeggyel lehetett bejutni, — már 9 órákor megtelt; szintugy a szomszédos utcák, melyeken a nászmenet átvonulandó volt.

Délelőtt 10 órákor kezdetek gyülekezni a vendégek. Mikor mindnyájan együtt voltak, megjött Tisza Kálmán min.-elnök nejével és Szász Domokos erdélyi ref. püspök, aki azonnal elvégezte az előzetes egyházi szertartást.

A menet a háztól pont 11 órákor indult meg. Sűrű emberfalak közt hajtottak a fogatok lassu üggetésben a városon keresztül a temp- lomhoz. A kocsisor első kocsján Tisza Lajos gróf násznagy ült. Kocsiját 27 urihintó követte.

Tíz percig tartott a kocsisz és negyed 12-öt ütött az óra, mikor a nászmenet a temp- lomboz ért, melynek bejárót díszruhás rend- örök őrizték. Három püspök volt jelen az esketésen. Szász Domokos, a ki a szertartást végezte, Szász Károly, ki nemrég eskette Tisza Paulát és Papp Gábort.

A menet a kapunál rendbe állott, és Tisza Lajos gróf előjárása mellett a következő sorban baladt a templom középre.

Tisza Ilona a Telegi József gróffal és ifj. Tisza Kálmánnal, Tisza István Odessalchy Irma herceggel, asszonyával és Tisza Etelkával (Tisza László leányával), Tisza Jolán Beth- len László és Bethlen Aladár gróffokkal, gróf Bethlen Pál Eszterházy Agnes grófkis- asszonyával és Tisza Annával (Tisza László leányával) utánuk jöttek.

Tisza Kálmán nejével, Radvánszky Béla br. nejével, Eszterházy Kálmán gróf nejével, Beniczky Ádám nejével, Bethlen Gábor gróf Bethlen Istvánnéval, gróf Bethlen Gézáé, gróf Telegi Gézáé, gr. Bethlen Paula, gróf Esz- terházy Irma, Zeyk Dániel nejével, br. Bánffy Cecil, ifj. gróf Thoroczkay Miklós nejével, br. Bánffy Zoltán nejével, br. Wesselényi Baláné, b. Podmanický Géza, gróf Bethlen Sándor, gróf Bethlen Károly, gróf Bethlen Odón, gr. Beth- len Bálint, gróf Bethlen Géza, gróf Bethlen Balázs, Zeyk József, Szilvássy Béla nejével és ifj. Zeyk József.

Mialatt a pompás látványt nyújtó menet felvonult, az orgona játszott és a kolozsvári nem- zeti színház ujjonnan szervezett operai énekkara nászindulót énekelt. A násznép elhelyezkedvén, Szász Domokos szép beszédet mondott a fiatal párhoz, föltárva előttük most teendő lépésük fontosságát és horderejét, boldogságot, mely reájuk vár, melyet egymás iránt való hű szere- tettel, odaadó ragaszkodással kell kiérdemelnök.

A nagy név, a földi és égi adományok- ban való bővelkedés nagy kötelességekkel jár, inti tehát a fiatal párokat, igyekezzenek minél hűvebben megfelelni ezeknek a reájuk rótt kö- telességeknek.

Főképen pedig adjanak példát a szép csa- ládi élettel, mert a család az egész modern társadalom alapja.

Az esküt úgy a vőlegények, mint a meny- aszonyok határozott hangon mondták utána, mire a püspök áldását adta reájuk és buzgón könyörgött boldogságukért.

Ezzel a szertartást véget ért és következtek a szokásos üdvözetek. Az egész szertartás egy óra hosszat tartott és a menet negyed 1 óra-

kor indult ki a templomból az orgona hangjai mellett.

A násznép visszatérvén a Tisza-házba, ott fényes dejeunerhez ült, mely alatt két toastot mondtak; egyet az örömszülőkre és egyet a két fiatal párra, kik este hat órákor Tisza Kálmánnal és a násznép nagy részével elhagy- ták városunkat. Tisza Istváné Gesztre, Bethlen Pálé pedig Bethlenbe utaztak.

A bucsuzás a pályaudvaron igen mozgal- mas volt, sokan kimentek, hogy még egyszer kezet szorítsanak a fiatal férjekkel és meg- öleljék a fiatal asszonyokat. Tisza Kálmántól a helybeli szabadelvű párt nevében dr. Haller Károly polgármester vett búcsut. A miniszter- elnök igen melegen emlékezett meg az itteni szives fogadtatásról és azt ígerte, hogy a Ko- lozsvártól töltött időre mindig örömmel fog visszagondolni.

Negyed hétkor a vonat elbogarogott, magá- val vive a boldog párokat. Az ünnepségnek vége van és Kolozsvárnak csak a fény emléke marad meg.

Ugyanezen alkalomból közöljük egy régi neves író következő visszaemlékezését:

Nemcsak a novella és regényírók csinálnak regényeket; csinál az élet is olyakat, melyek néha szerencsétlenül halállal vagy elzúlással végződnek.

Ismertem egy nagyuri családot, példányát a boldog családi életnek. Öröm volt szemlé- nem a deli férj és junói alakú nőnek, kinek arczán a szépség, méltóság és jószág összhang- zata tükröződött, egymás iránti, valamint a szépmérenyű fiaknak szüléik iránti szeretetét és bizalmát. A férj testtel lélekkel aristocrata. Volt is oka és módja az lenni, de jobbágyai- nak egyszersmind atyja is volt. A nő jellem- zésére elég legyen például fölhoznom azt, a mi gyakran történt, hogy a jobbjágy és zivatarnak idején bekopogtatott a házszoba ablakán:

— Méltóságos asszonyom! a feleségem nagyon rosszul van, kérem, ha lehet segítsen rajta!

— Mindjárt fiam, felkészülök, megyek! — lön a válasz.

— És a méltóságos grófnő felkelté cselédjét, ki elől ment a lámpával, vitte gyógyszerreit,

ment a beteg házához és a gyógyszerrel is hatatósab vigaszt vitt a szenvedőknek.

A férj és nő már meghaltak, gyermekeik, egykor az ő büszkeségük, jelenleg a háza büsz- keségei.

A legnagyobb fiu, nevelőjével, egy tisztas házhoz járt el látogatni. A ház asszonya egy polgári eredetű árva lánykát tartott, mint saját leányát. Minő reményei, minő számításai voltak a mi fiatal barátunknak ez igénytelen árva hölgy iránt, azt eltitkolá. Jól ismerté a maga szülőt és a széles mély irt, melyet a társadalmi vi- szonyok ő közeje és a lány közé vontanak; elgondolta azt is, hogy ő még alig tizennyolcz éves s még évekig kell tanulnia.

E közben kiűtött a forradalom, midőn a veszélyben forgó közanya, a háza, a maga védelmére fiait aegélyét fölhitva. Az apa nem késett legidősb fiát, mint már fegyverfogható 18 éves legényt, a huszárok közé avatni.

A táborozási fáradságok közepett, a fiatal tiszt és legényei a legszigorubb hidegben csap- tak össze Moornál az ellenséggel. Tudjuk, itt vivta két század Miklós-huszárok hősiés, de si- kertelen küzdelmet két vértés ezred ellen. A mi fiatalunk, a mig birta, küzdött, viaskodott, de a vasasok körülfogták, csákóját fejeéről le- vágták s a fejét úgy összevagdalták, hogy fél- holtan fordult le lováról. A sebesült huszár- tisztet egy uradalmi gazdasztiz házához vitték ápolás alá.

1849. ujév napján jelen voltam a társa- ságban, hová a moóri szerencsétlen csata hírért meghozták. Az anya fölsikoltott: „Jaj, az én fiam is ott van, tán elesett. Megyek Moorra!”

Az anyai ápolás s a fiatal erős természet pár hét mulva győzték az életveszélyen. A fiu halálos ágyánál virrasztó anya egy izben ily szókra fakadt:

— Mit tegyek, kedves fiam, hogy folygo- gyithassalak? Nincs az az áldozat, melyet éle- tedért, egészségedért megtenni kész ne volnék!

Az ifju kinek minden kiz vére, a mi még maradt, arczába szökent, habár gyöngye volt, erősen megragadta az alkamat és anyja kezét.

— Kedves jó anyám; ha megteszed, a mit kérek, mindjárt felgyogyulok!

— Igérem, megteszem.

— De hát az atyám majd mit szól hozzá?

ez érdekelték oly elemek társaságába vitték, kiknek nyíltan és titokban hirdett tendenciájuk természetes szövetségüknek, a magyarságnak létfeltételivel homlok egyenest ellenkezik; a miről, ha meg nem győzhette őket a mi figyelemzetelünk, hát megtehette ezt a tábor egyik vezérkolompósának csak a napokban a hazafias nyilatkozatokat nyomban követőleg közzételt és igen komolyan veendő manifestációja; és végre fontolják meg, hogy abban a nagy tusában, melyet a nemzetek a létért való küzdelemben folytatnak, hűségesebb, oda adóbb és erősebb támaszt nem fognak találni, mint a magyart. S ezt megfontolni ma kétszeres okuk lehet! Lent a délvídeken, az arany szarvu Bosporus tőzszomszédságában újra forrongásba jöttek a népek.

Ujra megindult a nagy kérdés, a keleti, mely a lavina erejével szokott rátörni az európai béke biztosnak vélt régióra is, s egész természeténél fogva elbizakodottakká sőt vakmerőkké teszi mindazokat, kik a magyarságnak és a magyarság minden hű szövetségeseinek ellenségei.

Ily veszélyfel szemben nem szétforgácsolni, hanem egyesíteni kell az erőket; s ez egyesített erővel kell támogatnunk a magyar állami hatalom mindenkorai képviselőit, eltekintve attól, Tisza Kálmán vagy Apponyi Albertnek hívják-e.

Ezt ne felejtjük, egy pillanatra sem, s ha ez őszinte szívből eredő, önérdék nélküli tanácsunkat megfogadják a helyes utról pillanatra letért honfitársaink, szívesen fátolyt vetünk a közelmúlt izgalma, s elfeledjük, hogy akadtak közöttük emberek, kik a magyarság megerősítésének nagy műve közben hangzatosított szerény figyelemzető szavainkra a fizetett bérencz meggyalázó helyegét nyomni nem állottak.

Azoknak pedig, kik az erőket szétforgácsoló ezen izgatás folytatását a hazafissággal tovább is összeegyeztethetőnek tartják, van egy másik üzenetünk, melyet a hatalma teljéig érző angol szokott elleneinek odavetni: „hands off.“

Sváb Károly, a t.-kanizsai választókerület országgyűlési képviselője egy választóihoz intézett nyílt levélben tudatja azokkal, hogy az új főrendiház tagjává történt kinevezése folytán képviselői állásáról lemond. E levélben, — melyet lapunk zártakor vevén, legnagyobb sajnálatunkra egész terjedelemben nem közölhetünk, — egyszerűen beszámol az országgyűlés utolsó ülésének működéséről, s a politikai helyzet rövid esetelése után melegen ajánlja választóinak a jelenlegi kormány támogatását, „ugy lévén meggyőződve, hogy

— Annak nevében is ígérem: óhajlásod teljesülni fog, csak léged bírassunk!

A szerelmes ifju szíve ekkor megnyílt az anya szíve előtt.

Az anya természetesen meg volt lepve a váratlan nyilatkozattal; de szavát adta, se is váltotta. A dolgot férjének körülményében megírta, s a nevében tett ígérethez leendő bányagyászba rábirta. S az ifju, az orvos nagy bámulata, öröme és dicsekvésére, hogy még ilyen pátiense nem volt, rövid idő alatt csakugyan kikelt az ágyból, s anyjával Pestre ment. A ki a sebeket látta, mindenki csodálkozott e gyors felgyógyuláson. Csak kevesen tudtuk, hogy itt a leghatásos gyógyszer: a szerelem is működött.

A regény vége az lett, hogy az okos apa így szólt a fiához:

— Édes fiam! ti még mind a ketten úgy szólnátok, ha az én kőföldre mégysz tapasztnál, tanulni. Az alatt jegyessed, mint saját leányom, háznoknál lesz, s ha visszatérsz: Isten áldása és a miénk legyen rajtatok!

Kérvél ezután, örömmel hallám az apa szájából:

— A leányom ma olyan jó ebédet főzött neked, hogy teljesen meg vagyok elégedve!

A miket tizenhat évvel ezelőt a regényes kistörténetben elhallgattam, most bízást kiáltok a nevelők: az apa az öreg Tisza Lajos, Bihar megyének 1848 előtt, a szabadelvű Beóthy Ödönnel való gyakori összetűzése miatt éppen nem népszerű adminisztrátor volt; neje Holecz Mária. A két más fivér: Tisza Kálmán, Magyarország tiz év óta miniszterelnöke, és Tisza Lajos, Szeged újjáépítője, sokkal ismertebb nevek, semhogy bővebb bemutatásra szorulódnak. A negyedik fivér: Domokos, tizenhatszázadik évben csak szép reményt vitt sírjába. Verseit magántanára, Arany János rendezte sajtó alá.

Most, midőn Tisza László és Kálmán fivérék egyszersmind örömpapok: fogadják vissza emlékezeink virágából font e koszorú kedves gyermekeink egybekeléséhez, s ezek számára azt az óhajást, melyet idős Tisza Lajos adott fiának, Lászlónak és arájának:

„Isten áldása s a miénk legyen rajtatok!“

hazafiuk kötelességünkkel kiismeretesen csak úgy teljesíthetjük.“

Midőn Sváb Károly ez elhatározását közöljük, s őt a legmagasabb polgári méltóságban, melylyel a korona bizalma megtisztelte, legmelegebben üdvözljük; nem tartjuk szükségesnek töle bucsut venni; mert hisz a közügy buzgó szolgálatát, — melyben eddig is bokros érdemeket szerzett, magasabb polcon tovább folytatja, s mint levelében maga is hangsúlyozza, „mint eddig, úgy ezután is a közérdeket előmozdítja.“

S e téren, meg vagyunk győződve, — még nagy szolgálatait teljesítend!

N.-Becskerek rendezett tanácsú város képviselőtestülete legutóbb tartott ülésében több rendbeli közérdekű határozatot hozott.

Első sorban tárgyalás alá vétetett azon bizottság jelentése, mely a Hertelendy főispánnak főrendiházi taggá történt kinevezetése alkalmából rendezni határozott ünnepélyességek előkészítésével volt megbízva. Miután a megtisztelt főispán a maga részéről ellenezte az ünnepélyességek megtartását és azon óhajának adott kifejezést, hogy az erre szánt kiadások inkább valamely jótékony célra ajánlatsanak fel: a közgyűlés elhatározta, hogy Hertelendy alapítvány címén 1000 frtot ajánl fel az építendő városi ársvház javára.

Elhatározatot továbbá, hogy a város 100 frttal lép mint alapító tag az erdélyi köznevelési egyletbe.

Az ugyancsak e gyűlésen bemutatott s már végleg jóváhagyott rakpartvám 1886. évi január elsején határozott életbe léptetett. Végül az iskolaépületnél szükségessé vált időelőtti javítások költségeire nézve a felelősség az építés alkalmával működésben volt állandó választmány, az akkori városi mérnök, Jaritz vállalkozó és az építési bizottságra kimondatott.

Használhatják-e a községek az ország czimerét pecsétjeiken, s mily esetben. Ezen kérdéssel foglalkozik a belügyminiszternek Baranyamegye alispánjához 1883. évi 58.563. sz. a. intézett rendelete, melyből közöljük a következőket:

Az 1883. XVIII. t. cz. a magyar korona országai egyesített és Magyarországi külön czimerének magánosok, magánjellegű testületek, vállalatok és intézetek által való használhatóságát szabályozza; a közhatalmokra azonban — melyekhez a községek is tartoznak nem terjed ki, minél fogva az idézett törvény végrehajtása tárgyában folyó évi szeptember hó 10-én 50.722. sz. alatt kibocsátott rendeletben a községekről nem is tételt említes. A községi pecsét megállapítása nem tartozik a községnek azon belügyi köze, melyeket a község az 1871. XVIII. t.-czikk 2. §-a szerint önállóan intézhet el s miután az országos czimernek községek jelvényt képez: az országos czimernek községek által való használata csak azon esetre nem kifogásolható, ha az illető községek igazolni tudják, hogy az országos czimeret kiváltságos levél (Privilegium) vagy kormányhatósági engedély alapján használják az idő szerint pecsétjeiken. Megjegyzem azonban, hogy a községek — az e részben létrejött megállapodás szerint — ezennel nem fognak kapni engedélyt az 1883. XVIII. t.-czikkben érintett czimerek valamelyikének használhatóságára. Ily körülmények között azon községek, melyek esetéről — esetre alaposan igazolni nem képesek azt, miszerint jogosan élnek pecsétjeiken az ország czimerével: az országos czimer használatában továbbra is megtagadhatók; azon községek ellenben, melyek azt igazolni nem képesek, az országos czimer használatától haladéktalanul eltávolítottak.

A „Torontálmezei magyar nyelvterjesztő és közművelődési egylet“ a következő felhívást

bocsátotta ki:

A n.-becskerek polgári magyar olvasókör 1884. évi október hó 8-án tartott közgyűlésében elhatározta, hogy ezen kör helyett egy közművelődési egyesület alakít s ennek feladása céljából egy későbbi közgyűlésében az egyidejűleg bemutatott alapszabály tervezet elfogadja, mely a nagyméltóságú magyar kir. belügyminiszternek 1885. évi márczius hó 8-án 12132. szám alatt kelt rendeletével helybenhagyta.

Ha nem téves azon nézet, hogy csak azon állam lehet erős, életképes, melynek alkotó elemeit egy közös kapocs, a honszeretet köti össze, akkor fölösleges a czélbavett egylet szükségességének és hazafias czéljának fejtegetésébe bocsátkoznunk.

De vajon mi lehet feladatja az életbeléptetendő magyar-nyelvterjesztő és közművelődési egyletnek? semmi más: mint a közművelődést vallás- és nemzetiségi különbség nélkül előmozdítani, a nem magyarajkú honpolgárok-

nak alkalmat nyújtani, a ma már mindenkinek nélkülözhetlené vált magyar nyelv elsajátítására.

Az életbeléptetendő közművelődési egylet tehát nemcsak önzetlen hazafias intézmény, hanem társadalmi és humanitási tekintetben is oly tényező akar lenni, mely a különböző nyelv- és nemzetiségű honpolgárok általános közművelődését nemcsak óhajlja, de azt megvalósítani is akarja.

Hogy azonban az egylet ép oly magasra emelkedjen, mint hazafias hivatásának megfelelően, ahhoz mindenkiféle a nagy közönség buzgó támogatása szükséges, miért is a „Torontálmezei magyar-nyelvterjesztő és közművelődési egylet“ magasztos ügyét a nagy közönség figyelmébe és pártfogásába ajánljuk és kérjük, miszerint ezen egyletbe mint alapító vagy rendes tag belépni, másokat is belépésre buzdítani, a becsatolt aláírási ívet az egylet igazgatóságához mielőbb beküldeni sziveskedjék.

Felkérjük továbbá Torontálmezei lelkes közönségét, miszerint a f. évi szeptember hó 27-én délelőtti 11 órakor a megyeház nagyertermében tartandó alakuló közgyűlésre megjelenni méltóztatassék.

Különös figyelmébe ajánljuk az idemellékelt alapszabályok 5-ik §-a első bekezdésének azon rendelkezését, mely szerint az egyletnek tagjai lehetnek nők és férfiak egyaránt, továbbá községek, egyházi és világi testületek és intézetek stb.

Megvagyunk győződve, hogy a nagy közönség a nemes és hazafias irányú eszmét lelkesen fogja támogatni és a kitűzött cél érdekében tanúsított lelkesültsége és áldozatkészsége lehetővé teszi azt, hogy egyletünk magasztos hivatásának minél nagyobb mérvben megfelelhessen.

N.-Becskerek, 1885. évi szeptember hó 8-án tartott szervező bizottsági ülésünkhől.

Rédl Ferenc, Kovách Ágoston, mint a szervező választmány titkára, szervező választmány elnöke.

Gróf Karátsonyi Guidó.

A nagy halott, kinek hirtelen bekövetkezett halála e megye határain messze túlterjedő általános és mély részvételt keltett, most már neje mellett pihen a Marczibányi család kámenizai sírboltjában. E nyughelyet ő maga választotta, s e választás épügy nemes hűségének bizonyítéka, mint egész élete; mert még halála után is a mellett akart pihenni, ki oly nemes buzgalommal támogatta őt a jótékony nagy és nemes művészetben.

Halála igazviselőségét, mert magyar „grand seigneur“ volt a szó legszebb értelmében: jó hazafi, áldozatkész műbarát, gondos családfő és gazda, egyszersmind bőkezű gyámolítója minden nemes ögynék, áldása témérdek szegény embernek.

Gróf czimerének jelszava: „pietate, honore et perseverantia“ híven élt egész életén át, mely 68 évre terjedt.

Most élő mágnás nincs, kinek nevéhez annyi jótékony alapítvány volna köve, mint az övéhez. Van egy százezer forintos alapítványa, mely évenként emberbaráti czélokra kamatozik; az akadémiánál negyven ezer forintnyi tőke teszi a Karátsonyi-díj alapját; a színház nyugdíjintézeténél nyolcezer, a nemzeti muzeumnál kétezer, a zenedánál ötezer, a lipótvárosi bazilikánál kétezer, a magyar írók segélyegyleténél négyszáz forintnyi alapítványok vannak az ő nevéhez jegyezve. S ez csak egy része annak, a mit kölcsönökre áldozott. A négyzetek, egyházak, iskolák mind bőkezű támaszt bírtak ő benne. Olyan ívet nem tehet ő eléje soha, melyre jelentékeny összegtel nem irt volna. Nehány évvel ezelőt francziaországi példa nyomán a néperkölc emelésére Pestmegyében „rózsaleány díj“-at alapított, (huszezer forinttal), Ó-Buda mellett fekvő három sváb falujának, évi jutalmakkal férjhezmenő, jó erkölcsű lányok részére s az első ily ünnep Solymáron nagy fényesen ment végbe s Haynald bíbornok maga eskette az első rózsamenyasszonyt.

Az elhunyt gróf már ifju korában mélyen átértette e jellegű lelket: a nemesség kötelez. Nem csak saját örömeinek élt, hanem dűngazdagsága tápláló külféjévé vált közcseleknak, nemes törekvéseknek, s egyhítlójává sok nyomornak, pótlója hiányoknak. Élénk érzés hevitő ifjukora óta minden szép és nemes iránt.

Atyja Karátsonyi Lipót, anyja Starhemberg Mária grófnő volt, Torontálban az ő atyja egykor közszeretben álló alispánként működött, gazdag, komoly, tiszta jellemű férfi. Fia, Guidó, a fővárosban 1817. aug. 7-dikén született. Szébb, delibb ifju keves volt ő nála. A mint felnőt, szonnal kitűnt a művészetek és irodalom iránti rokonszenve. Egyik mecenása volt a Petrichevich Horváth László „Honderű“-jének, barátja Lisztnek, Berlioznak és sok más jeles művészeknek. Nem egy akkori művésznővendéket segített ő bőkezűen, hogy tanulmányait folytathassa. Egész képtárt is szerzett össze. Birtokain alapított plébániákat és iskolákat, pártfogolta országos intézeteinket. Már ifju korában nagy utakat tett külföldön. Valóságosságának azzal is tanúbizonyságát adta, hogy Jeruzsálemben imásházat alapított. Első kitüntetését IX. Pius pápától és a jeruzsálemi patriarchától kapta: amattól a Krisztus-, emeltől a szent sír-rendet.

Fiatalkorában nősült meg, a Marczibányi-család egy kitűnő sarját: Mariát, a legdúsabb örökösök egyikét vette elházas. Az égből megadta ezt a frigyet teljes boldogsággal és számos szép gyermekkel. Az eszes urnó disze volt a társadalomnak és melegítő fénye

a családi körnek. Érzületére nézve igen nemes s teljesen összhangzó férjével. A Marczibányi-uradalmak egy része párosulván a nagy Karátsonyi-birtokokkal, nagyuri életök mellett is még többet áldozhattak közcselekre.

Akkor építették Budán a krisztinavárosi pompás kastélyt, melyben színház, képtár és téli kert is van. Egyike az ország legürbobb lakhelyeinek.

Abban az időben, midőn a Bach-kormány legerősebben működött Magyarország nemzeti életében: alapította Karátsonyi Guidó akadémiánál a nagy színmű-jutalmat. Mert akkor a nemzeti színház volt a leghatásosabb és feltettebb magyar intézet. Évről-évre jó színművek nyertek el e díjat, garapítva a játékrendet.

Karátsonyi Guidó a hazai ügyek szeretetét összekapcsolta az uralkodó család iránti hódolattal. Midőn ő felsége az ötvenes években Budára lejtött, vagy az esztergomi bazilika felszentelésére megjelent: senki sem fejtett ki oly pompát, mint Karátsonyi Guidó. S midőn a trónörökös született, ez esemény öröme százezer forint alapítványt tett, mely azóta, mint valami kifogyhatatlan olajos korszó, évről-évre folyást árasztja jótékonysegét emberbaráti intézetekre és egyes szervezetekre.

Akkor, az alkotmánytalan világban, méltán uralkodott keserű hangulat az országban, s e keserű hangulat termékeként támadt az elcz: „Karátsonyi még is csak jó gazda, vette a népszerűséget negyven ezer forintért (akadémiai alapítvány) s túl adott rajta százezer forintot, (Rudolf-alapítvány), eakép a cserén hatványozott nyert.“

De ez az elcz vált csak nagy anakronizmussá. A kiegyezés, a koronázás óta más szemmel nézi a világ azokat, kik a rossz időben is kitüntették a királyi család iránti hűségüket, elsőik eregetve a bizalom gyökereit a legmagasb helyen, a hol a nemzet sorsa fölött határoztak.

Karátsonyi Guidó 1858. dec. 25-én kapta meg a grófi rangot. De ez nem volt magyar rang. Azzá csak később tehetta a megkoronázott király, ki a gróftól később, 1881-ben — közhasznú érdemei elismerésül — a belső titkos tanácsosok sorába is emelte.

E közhasznú érdemek kiterjedtek a politikaterére is. Gróf Karátsonyi Guidó ugyanis a Deák-pártnak tántoríthatatlan és áldozatkész híve volt. Nem tartozott szónokai és szereplői, hanem annál inkább biztos támaszai közé. Több országgyűlésen át a b.-szl.-györgyi kerület országgyűlési képviselője volt, a delegációkban pedig rendszeren a tengerészeti albizottság elnöki székén ült. Csak a tavalyi választásokkor nem lépett már föl, átengedve kerületét fiának, Aladár grófnak. Maga a főrendiházba ment át, hol szintén a kormány-párthoz tartozott. Mert jelszavai közé tartozott az állhatatosság.

A társas életben a legszivélyeseb férfiak egyike volt. Gögnök árnyékát sem ismerte. Szíves vendéglátó alig képzelhetni nála. A mult teljé vége felé még nagy estélyt adott budai palotájában, mely fénye és derűsége által egyiránt kitűnt.

Most arra a palotára gyászlobogót vontak.

Volt ott — fájdalom! — előbb is már gyász, mert a nemesszü gróftól sem kímélte meg a sors nagy csapásoktól. Kitűnő neje akkor halt meg, midőn nagyobb leányai már már felnőttek; legidősb leányának (Adrienne-nek gr. Zichy Sándornak) élete korán és igen szomoruan aludt ki; egy gyönyörű lánya (Guidobaldine grófnő) pedig kámenizai parkjában lovagolva szerencsétlenül járt, leestett a paripáról s csakhamar elhunyt vitéz szépség teljében. Mindez nagy és sok szomorúság volt egymás után. De a gróf nem maradt egyedül s vigaszt lelt felnőt fiaiban, kiknek másodika, Aladár pár évvel ezelőt nősült meg elsője Elek Gusztáv honvéd-eredes lányát, Margitot), s lányaiában, kiknek legidősbike a gróf Zichy Géza költőnk és művésznök boldog neje.

S most nem csak az utódok, merőnek a rokonokkal együtt — mely gyászba, hanem mindenki meleg és bánatos szívvel osztozik a család fájdalmában, a ki csak az elhunytat ismerte.

Az elhunyt a cs. és kir. kamarásságon és valóságos belső titkos tanácsosságon kívül a következő kitüntetések birta: első osztályú vaskorona-rend; Krisztus-rend; Pius-rend; Gergel-rend nagy keresztje; volt továbbá a szent-sírrend vitéze s a Msrianer-rend közepkeresztje.

Torontálmezei az elhunytban egyik illusztris bizottsági tagját és a megye közügyei iránt mindenha legmelegebb érdeklődéssel viseltetett hű fiát veszté. A megye alispánjának tavolletében Rónay főjegyző sietett a megye közönsége nevében a család eljött a mely részvételre kifejezést adni, következő táviratot intézvén a család ez idő szerinti fejéhez, Karátsonyi Aladár grófhöz: „Megyénk kiváló hű fiának elhunytá fölött érzett őszinte fájdalomunkat és részvét nyilatkoztatásunkat a megye nevében tolmácsolom.“

Egyszersmind intézkedett, hogy a megye a temetésnél küldöttségileg képviselve legyen. E küldöttség, melyet a főjegyző vezelt Bakalovics Ágost, Tallian Emil és Dániel László szolgabírákól, dr. Demkő Pál, Rohonczy Gedeon és gr. Bethlen Miklós bizottsági tagokból állott, kikhez még a frányovai születésű Brankovics Damoklecczian g. kel. archimandrita csatlakozott.

A küldöttség egyenesen Kámeniczára utazott, hol e hó 18-án, pénteken délután 3 órakor tartott meg az ünnepélyes temelési szertartást, melyet Haynald bíbornok, az elhunyt bizalmas barátja fényes segédlel végzett.

A boldogultnak holt tegede az nap korán

reggel érkező váradra, hon A gyászoló A diszes ravották fel, a mar bevonne óráig tartott már délelőtte; urada a koporsót a parasztozba a kámeniczai s a családi s tek. A gyász rancsnok s

A koporsó borból érkezett kívül meg láltunk, s megjelentve, meg nem er szorúk közv véadászólal felírattal); A nak“, egy n Ellemér és Dr. Spitzé; családé“; az nemzeti szm társulató; T

A gyász a koporsót a ládagok köv Karátsonyi A tálmegyei R nevében Rón bucsúszavavá a megye ősz következőleg e nagy halc közönségére pedig őszint juk; szolgá fajdalmatól

Neve fe könyvében szívének jós vért volt, de hanem érz

VIDE

Na Igen ne Öröme csüggedő g iránt való emeltek. Biz ez, mely a Meltó kérdezn, m örömmel s akkor, midő miniatókkal latalva ta

Semmi nak öntudat lése. E nagy azon hossza melylyel a gazdasági deki gazdák nek a megv összekötött

Összaz megyei egy val nagyobb matekos b-f tehát valót nyank közv bizalmatlan sági érdekelt lekövségebe

Ily esem ést, kik az szerettek? B gazdakörün res plébános és Bartók mert ő azo közö törekv segítettek, te csak az egy meneti időb ziv átalakita vezető esz

S azon saink helyz oly tömeges kör által re gyümölcsök Thurn-Tax s földijazason, banketten m igen tekinté fényes bizo

gazdái egy Nagy-Szt-M a mellett ig

Az ugy gazdasági E Csekonicis E lelkesedő ga vezeti alps valóban lés Ugyan is Szt-Miklő község ne 30-40-en) alatt, ki elnök: ő g dasági e szempont detintérv 10 község

igen ne-
rel. A Mar-
rosulván a
yuri életök
szócziókra.
szinavárosi
képtár és
g leguribb
ch-kormány
zág német-
kademiánk-
ert akkor a
abb és fél-
jó szinmü-
játékrendet.
k szeretett
iránti hő-
es években
bazilika föl-
fejtett ki
p. S midőn
ny öröme
nyel azóta,
társó, évről
gát ember-
nyekre.
gban, mál-
országban,
támadt az
zárda, vette
tért (aka-
a százezer
p a cserén
anakroniz-
s óta más
rossz idő-
iránti hü-
gyökereit
mzet sorsa
25-én kapta
olt magyar
1881-ben
— a belső
dik a poli-
ló ugyanis
áldozatkész
és szerep-
szai közé.
gyorgyi ke-
lt, a dele-
részeti albi-
tavalyi vá-
atendvede
Maga a fő-
a kormány-
zéz tartozott
resb férfiak
em ismerte.
ni nála. A
stélyt adott
derültsége
gót vontak.
ebb is már
sem kimélte
Künnő neje
pányai már-
(Adrienne-
korán és
nyűró lánya
nizai park-
árit, leestt
írtó szép-
szomorú-
nem maradt
an, (kinek
nősült meg
des lányát,
szűdszike a
idősök bol-
merülnek
zba, hanem
osztózik a
elhunytat
marásson
agon kívül
sósztályu
Pius-rend;
továbbá a
end közép-
egyik illus-
közgyei
dekódóssal
alispánja-
fettelt a me-
előtt a mely
zú táviratot
fejehez, Ka-
k kiváló hü-
jaldalmunkat
ye nevében
y a megye
ve legyen.
ezetett Ba-
niel László
y Gyedeon
kból állott,
Brankovics
sallakozott.
iczára uta-
ntán 3 óra-
s temetési
el hunyt
l végeztet.
nap korán

reggel érkezett a magyar államvasuton Péter-
váradra, honnan kocsin szállították Kameniczára.
A gyászoló család ugyanakkor érkezett meg.
A díszes ravatal az uradalmi kastélyban állí-
tották fel, melynek nagyterme fekete posztóval
volt bevonva. A halottnézés egész délután 2
óraig tartott, a mikor Haynald bimbórnok, ki
már delelőtt megérkezett, a holtestet beszen-
teltte; uradalmi tisztek vitték ki a kastélyból
a koporsót és átadták tizenkét beocsini szerb
parasztembernek, kik kezeiken lassan felvitték
a kameniczai tetőhegyen levő r. kath. templomba
s a családi sírboltban örök nyugalomra helyez-
ték. A gyászkiérelben volt a péterváradai pa-
rancsnok s az újvidékiek sok előkelő polgára.
A koporsót számos, díszesnél díszesebb
koszorú borította, melyek közelből és távol-
ból érkeztek. A család tagjainak koszorúin
kívül még legalább negyven koszorút szám-
láltunk, s még sokkal több volt táviratilag
bejelentve, melyek az idő rövidsége miatt
meg nem érkezettek. A ravatalra lelett ko-
szorúk között volt egyebek között a f. hon-
védzászlóalj tisztikaré („kegyelele juléul“
felirattal); Andaházy Palé („kedves barátom-
nak“, egy névtelen koszorú Beodráról; Kis
Ellemér és neje; Rohonczy Gida és neje;
Dr. Spitzé; Pap Istváné; Zichy Gézáé; a „Pap-
család“; az uradalmi tisztikaré; a budapesti
nemzeti színházé; az alsó magyar biztosító
társulaté; Torontálmege közönsége, stb.
A gyászmenet úgy volt rendezve, hogy
a koporsót a teljes számban megjelent csalá-
dtagok követték s utánuk közvetlenül, gróf
Karátsonyi Aladár felkérésére folytatán, a toron-
tálmegei küldöttség következett. A megye
nevében Rónay Jenő, főjegyző mondott rövid
bucsuázavakat a koporsó felett, kifejezést adván
a megye őszintén érzett részvételének. Szavait
következéleg fejezte be: „Az hozzuk, mivel
a nagy halottnak tartozunk: Torontálmege
közönségének mély fájdalomát: a családnak
pedig őszintén érzett részvételmét tolmácsol-
juk; szolgáljon vigasztalására azon tudat, hogy
fájdalmatok a miénkkel közös!“
Neve fennmarad a jótékonyaságok arany-
könyvében, a hová ő maga jegyezte be azt
szívének jószágával, áldozatkészségével. Nemesi
vér volt, de a legszebb nemesség nem nevéét,
hanem érzelmetét díszítette. Áldjuk emlékezetét!

VIDÉKI LEVELEZÉS.

Nagy-Szt.-Miklós, szept. 21-én.

Igen tisztelt szerkesztő úr!
Örömmel kívánom tudósítani; melyek
csüggedő gazdáinkban egy jobb anyagi jövő
iránt való reményeket, a lelkesedés fokát
emlék. Bizonyára sűrű időkben oly ritkaság
ez, mely a megemlékezést megérdemli.
Mélto bannal fogja tehát mindenki
kérdeni, mi volt azon nagy esemény, mely
örömmel és lelkesedéssel töltötte el a sziveket
akkor, midőn gazdasági életünk terén a rekri-
minációkkal teltet levegőnek inproduktív áram-
lataival találkoztunk?
Semmi egyéb az, mint vidékünk gazdái-
nak öntudatos esleklésre ébredése, tömörü-
lése. E napokban koronázott meg ugyanis
azon hosszabb idő óta előkészített kapcsolatot,
melylyel a vidékünkön: „A torontálmegei
gazdasági egyesület Nagy-Szt.-Miklós és vi-
déki gazdakör“ cím alatt alakult gazdakör-
nek a megyei anya-gyűléssel való szerves
összeköttetése végre ténnyé vált.
Összánál több gazdakori tag vált e által a
megyei egyesület tagjává; tehát ugyan annyival
nagyobbodott az utóbbi egyesületnek nyom-
matekos befolyása és tevékenységi ereje. Ez
tehát valóban esemény jelen szomorú viszony-
nyaink közepén, melyekben sokan az örökös
bizalmatlanságban, nem pedig az összes gazda-
sági érdekesség öntudatos, potencirozott ese-
lekvőségében velük feltalálhatni boldogulásukat.
Ily események laltára méltó fölvetni a kér-
dés, kik azon férfiak, kik ebben érdemeket
szereztek? Első sorban Schreyer Viktor
gazdakörünk érdemes előke, Dr. Kuhn es-
peres plebános, Matiasch Ferencz, Bayer Gyula
és Bartók L., a földmives iskola igazgatója;
mert ők azok, kik a megyei egyesület vonat-
kozó törekvéseit oly szép sikerű győzelemre
segítették, felfogva korunk azon jelszavát, hogy
csak az egyesülés adhatja meg e nehéz át-
meneti időkben, melyekben gazdaságunk inten-
zív átalakításáról gondoskodnunk kell, az erre
vezető eszközöket.
S azon további tények, hogy kisbirtoko-
saink helyzetük megváltozott követelményeit
oly tömeges számban felfogták, hogy a gazda-
kör által rendezett valóban szép eredményű
gyümölcskiallításban, és az egyuttal herceg
Thurn-Taxis Egon elnöke által tartott állami
lódijjazáson, hogy a f. hó 19-én rendezett
banketten még a távolabb falvakból valók is
igen tekintélyes számban részt vettek, mindezek
fényes bizonyítékai annak: hogy megyénk kis
gazdái egyéb vidékeinken is követni fogják a
Nagy-Szt.-Miklós vidéke által nyújtott első, és
a mellett igen fényes sikerű példát.
Az ugyancsak nálunk megtartott megyei
gazdasági egyesületi v. ülés, melyen gróf
Csekonic Endre elnökölt, és melyre számos
lekesedő gazda is eljött, a gazdakör szer-
vezeti alapszabályainak elfogadása után egy
valóban lélekemelő jelenetre adott alkalmat.
Ugyan is megjelentek abban Nagy-
Szt.-Miklós és vidékéhez tartozó tíz
községnek küldöttségei (számára nézve
30-40-en) Tellyer jegyző vezetésé-
s alatt, ki valamennyiük nevében az
előnkölő grófhöz és gyűléshez gaz-
dasági érdekeink követelményei
szempontjából szép sikerű beszé-
det intézvén, átnyújtotta azon a említett
10 község részéről adott nyilatkoza-

lokot, a melyekkel a megyei egyesü-
letbe való belépésre magukat kö-
telezték. Ez a megépés annyival inkább
nemcsak megörvendeztetett, sőt lelkesedésre
hangolt mindenkit, mert ez fényes tanújele
annak, hogy községeink kényszer nélkül is
sietnek belepni azon érdekképviseletbe, a mely
gazdasági bajaink hivatott orvoslója; de iga-
zolja egyszerűs mind azt is, hogy e részben
megyei kényszer rendszabályokra szükség sin-
csen.
S a midőn még felemliténem, hogy ugyan
csak e közgyűlésen a megyei gazdasági egye-
sület tagjai a gazdaköri tagokon kívül még
új 38 taggal szaporodtak, hogy gróf Nákó
Kálmán és gróf Csekonic Endre valóban
munificzens készpénzbeli adományaikkal és
külön kiállításukkal gyümölcs- és szesz-kiállí-
tásunkhoz hozzájárultak, tehát a kisbirtokok
érdekeinek előmozdításában bőkezűen előjár-
tak, nem eléggé köszönhetjük meg azok fár-
adozásait, kik ez örömdetes alkalmakat elő-
idéztek, melyek az emelkedett hangulatú és
szép szónaklatokban gazdag banketten is va-
lamennyi gazdának érdekközösséget oly szé-
pen manifestáltak. V.

HIRHARANG.

* **A módosi járási szolgabíró.** Lebá-
novich István király ő felsége hasznos és
buzgó szolgálatai közben szerzett érdemei el-
ismerésül a Ferencz-Jozsefrend lovag kereszt-
jével tüntette ki. Lebánovich közel 30 év óta
működik a községi élet terén, mely idő alatt
soha nem muló érdemeket szerzett magának
nemcsak járásában, de egész Torontálmege-
ben, mely büszkén számíthatja őt legkitűnőbb
tisztviselői közé. Legfelsőbb kitüntetése bizo-
nyára osztatlan tetszésre és örömmre fog találni
megyészerte.

* **Nagylelkű adakozás.** A bőkezű-
ségéről ismert főispán: nméltóságú Bonnán Sándor
csanádgyőzházmegyéből megves püspök a
t.-kanizsai r. k. templom és lelkeskedő helyre-
állítására magánpénztárából 650 forintot
adományozott. A megajándékozott hitközség
ez uton is kifejezést ad köszönetének, isten
áldását kívánván a kegyes főispánra.

* **Meghívás.** Torontálmege igazoló
választmánya a legtöbb adót fizetők névjegy-
zékének összeállítás, ugy a beérkezett fel-
szólalások tárgyalása czéljából f. évi szept-
ember hó 24., 25. és 26-án délelőtti 11 órakor
a megyei V. aljegyzői irodában ülést tart, melyre
a t. cz. igazoló választmány tagjai ezennel tisz-
telettel meghívotnak. Kelt Nagy-Beeskerekben,
1885. évi szeptember hó 22-én. Schaffner Antal,
az igazoló választmány elnöke.

* **A pápai ref. főiskolára ki-
bocsátott sorsjegyek.** f. hó 1-én ki-
húztak. A kihúzott számok megtekinthetők
Somjay Sandor úr kereskedésében az evan-
gelikus templom mellett.

* **Halálozás.** Román-Kécsáról veszt-
szük a szomorú hírt, hogy ott Berecz János
köz-zereiben állott községi jegyző férfikora
delelő pontján e hó 14-én elhunyt. A csemeji
járás egyik legkiválóbb és legmunkasabb
jegyzőjét vesztette benne, s temetésére az
egész járás intelligenciája, az ott helyi és köz-
vidéki nép nagy számban jelentek meg.
A jegyzői kar nevében Stokk Frigyes, Sz-
Klari köz-ség segédjegyzője vett búcsút a
gazdag érdemeket szerzett pályatársától, s
hatásos beszéd kíséretében díszes koszorút
tett a koporsóra, mely egy nemes szívű és
komoly törekvő férfiú korán kihalt hamvait
rejté. Áldás lebegjen e hamyak felett.

* **A városi artézi kút** nézve azt
határozta a városi képviselőtestület legutóbbi
ülésében, hogy mitán a víz a földszin alatt
meggyűlemlik ugyan, de magasabb nyomása
nincs, egy földalatti mélyebb víztartó és a felett
egy szivattyú alkalmazassék. A magunk rész-
éről az ivóvíz kérdését Nagy-Beeskerekre
nézve oly fontosnak tekintjük, hogy a mo-
stani artézi kúttal való kétes kimentülő kísér-
lettelést czélirányosnak már csak az okból sem
tarthatjuk, mivel még annak teljes sikerülte
esetén sem lesz, akárcsak a város tizedrésze
is, ivóvízzel ellátható. Az egész várost e leg-
égetőbbben szükséges megélléhesíté czikkal csakis
egy nagyobb szabású artézi kúttal vélnök el-
láthatni, a minő pld. Váráshelyen van kettő.
Az ahhoz szükséges 20-25,000 frt költség
oly hasznos beruházás lenne, melyet az égető
szükség eléggé indokolna.

* **A délmagyarországi tantó-
egylet török-kánizsai főkegyel-
te.** f. hó 17-én a kis-zombori községi elemi is-
kolában gyűlést tartott. A gyűlésen a helybeli
és vidéki tanítókon kívül számos tanügybarát
volt jelen. A gyűlést Ökrös József, mint a
főkegyelet elnöke nyitá meg, lelkesült örö-
mmel üdvözölve a szép számú karársakat. Az
egyleti pénztárnok jelentése után Rónay Ernő,
mint iskolaszéki elnök kellemes kötelességet
teljesített. A vallás- és közoktatásügyi minisz-
ter ugyanis a kis-zombori tanítóknak az is-
kolai takarékpénztárak körüli fáradozását elis-
mervén, 40 frtnyi jutalomban részesíté őket,
mely összeg Ökrös, Bacsó, Rusztes és Simon
tanítóknak a gyűlés előtt átadott, mit lelkes
éljenzés követett. Ezután Danilovich tanító
„A rajztanításról“, Dobránszki tanító „Az össze-
tett mondatról“ tartottak felolvasást. Végül
elnök, valamint Rónay Ernő úr, ki a tanügy
terén már sok nemes és követésre méltó dol-
got végzett, köszönetét fejezte ki a tanító-
ügybuzgóságáért, mire az elnök a gyűlést be-
zárta. A gyűlést bankett követte.

* **Szerencsétlenség.** E hó 21-én
este 10 óra után Rusztyi Márko városi rendőr hi-
vatalos őrájárata menendő, több gyalog rendőr
társaságában a lovas rendőrök istállójába ment,

hogy azok is csatlakozzanak. Itt töltött fegy-
verű látvány véletlenségből esült és Szavin
Czelkov lovas rendőrt oly szerencsétlenül ta-
lálta, hogy az szörnyet halt. A hullá a városi
kórházba szállítatván, rendőrileg felboncol-
tatták. Rusztyi, — noha a gonosz szándék, már
a szerencsétlenül jart rendőrről való jó vi-
szonyról fogva is kizárnak tekinthető, —
vizsgálati fogságba helyeztetett.

* **Rendőri hírek.** Kremits Milka or-
lováti lakosnó mostoha fia által súlyosan meg-
veretvén, s rokonai által Nagy-Beeskerekre
a kórházba szállítatván, itt meghalt. Hullája
felboncoltatott. A vizsgálat folyamatban van.
— Petrovácski Zsiva és néhány ismeretlen
társak Muncsits Kuzmán helybeli birtokos bir-
tokos tengerit akaráván lopni, Gruits Nika csősz
állal tetten érettek. S mivel Petrovácski a csősz
tállalva megtámadta, ez reá lött; azonban a
tettesek a sebesült Petrovácskit kocsijukon ma-
gukkal elvitték, és a város közelében ledobták;
hol Petrovácski halva feltalálattott. Hullája fel-
boncoltatott.

* **Lopás és emberölés.** A vagyon
és életbiztonság elleni merényletek száma utóbbi
időben ismét növekedőben van s az arra fel-
ügyelni hivatott hatóságok legelősebb figyelmét
hívja fel. Az újabb időben Dolác községben
történt ilyen eset. Biel Adám ottani tehetős
gazda e hó 15-éről 16-ára virradó éjjel ész-
revelte, hogy dohánycsüreből dolgozik valaki.
Midőn a tolvaj a prédaival távozni akart, Biel
előbe került őt ebben megakadályozandó; de
a tolvaj hirtelen kést rántott s négy súlyos
sértést ejtett a gazdán; majd felkapta az ott
keze ügyébe akadt szénahúzó horgott s úgy
fejbe ütötte a szerencsétlen Biel, hogy koponyája
megrepedt s eszméletlenül összerogyott. A
cselőség így talalta az udvaron, felvágott
útrérel, s a véreszesség és agyarázkodtatás
folytán csakhamar kiadta lelkét. A tettesnek,
ki kalapja visszahagyásával megugrott, eddig
semmi nyoma a csendőrség által azonnal meg-
indított erélyes nyomozás daczára.

* **A tolvajlás nemes mestersé-
gében** művészeti magaslatra emelkedhetek
azok a jó madarak, kik a közel múlt hét egyik
éjjelén Tomasevics Alexa nagy-kikindai
gazda két szobájának teljes buratorát és 300
frt készpénzt emeltek el a nélkül, hogy akár
a szomszéd szobában alvó Tomasevics, akár
más valaki azt észreverte volna. Igazán csoda-
latos dolognak tetszik, hogy több kocsi-
való butort el lehessen expediálni N.-Kikinda köz-
peről, a nélkül, hogy azt észreverte volna
valaki. A merész tolvajlással a b.-komlósi
czigánybánda van gyanúsítva, mely Kikindán
már sok galibát okozott.

* **Gyujtogatások.** Gonosz kéz gyuj-
totta fel e hó elején Lukinich Ferencz horvat-
bóki lakosnak a Kis-Léczen levő s 1500 frtra
becsülhető buzaszagtát, mely teljesen leégett.
A kár biztosítva volt. Ugyancsak bosszúból
eredő gyujtogatásnak esett áldozatul e hó 14-én
Jankovics Teofán mellencei kereskedő háza.
Az okozott de biztosított kár 1000 frtra tehető.
A tettes már átadott a bíróságnak.

* **Egy hasznos magyar talál-
mány.** Egy rég érzett hiányon kíván segí-
teni, Mestitz Vilmos budapesti gyáros számozó
gépe, mely 100000-ig önműködőleg a leg-
nagyobb pontossággal számos s egyszerűs mind
a hatóság, üzlet stb. címét és feliratát is tel-
jesen feltünteti. E gép, — mely a maga ne-
mében a legtekélyesebb, s különösen köz-
igazgatási és bírói hivataloknál csaknem nél-
külözhetlen, — annyival inkább pártolásra méltó,
mivel eredeti magyar találmány s csak 45 frtra
kerül. Megrendelések közvetlenül a feltaláló-
hoz: Mestitz Vilmos-hoz (Budapest, IV., sar-
kantýus-utca 4. sz.) intézendők.

* **Olvasóinkat különösen fi-
gyelmeztetjük** a közgazdaság rovatában,
valamint a n.-szent-miklósi tudósításban foglalt
nagyérdékű közleményekre.

KÖZGAZDASÁG.

N.-Beeskerek, 1885. szeptember 21-én.

A lefolyt hétnek több jelentékeny
eseménye volt, melyeknek a jelen rovathba
nem tartozó jelentős részleteiről lapunk
más helyén megemlékezünk.

Ez események egyike a megyei
gazdasági egyesületnek folyó hó
20-án Nagy-Szt.-Miklósban tartott ren-
kívüli közgyűlése, a melyen az
ugyanott következő elnevezés alatt: „A
torontálmegei gazdasági egye-
sület Nagy-Szent-Miklós és
vidéki gazdakör“ (ném.: „Zweig-
verein des Torontaler landwirthschaftlichen
Veres von Nagy-Szent-Miklós
und Umgebung“) alakult gazdakörnek
500 néhány taggal a megyei egyesületbe
való belépése végbement. Ezen az anya-
egyesület által már hosszabb idő óta elő-
készített ténnyel megtörtént az első lépés
a gazdasági érdekek szervezésének
viszonyaink közt valóban nehéz munká-
jában, melyet a megyei egyesület kez-
detől fogva alapszabályszerű feladatai
közé vont.

Ugyan ezen alkalmából Nagy-Szent-
Miklós és vidékének gazdaköre egy
gyümölcs- és gazdasági szesz-
kiállítást is rendezett, melynek
fényes sikere egyrésztől az idei kitűnő
gyümölcsstermesnek, másrésztől azonban
a rendezők buzgó tevékenységének és
kisbirtokosaink tömeges részvételének tu-

lajdonítandó. E kiállítás Nagy-Szent-
Miklós és vidéke tanúsította, hogy a
gyümölcsstermelés terén megyénkben az
első helyet foglalja el főleg azért, mert
a kisbirtokosság e különben meglehető-
sen elhanyagolt termelési ágat nagyobb
mérveken felkarolta és ez okból képes
is volt e kiállításon oly meglepő erede-
ményeket feltüntetni, a melyektől, ugy
a tapasztalt érdeklődéstől és fogékony-
ságtól, a jövőben való haladás legszebb
sikerét várhatjuk.

Rövid ismertetését adjuk a szép ki-
állításnak, mely ugy nagy terjedelme,
mint pedig a bemutatott gyümölcsfajok
sokasága okából kiváló figyelmet érde-
mel. Még lesz alkalmunk erre vissza-
térni akkor, ha a bíráló bizottság mű-
ködését befejezte. Egyelőre megemlé-
szünk a nagyobb kiállítókról s collectiókról.

A nagybirtokosok közül képviselő-
vannak gróf Csekonic Endre (pá-
lyázaton kívül) csitói, Nákó János
marienfeldi, gróf Nákó Kálmán n.-
szent-miklósi, báró Liptay Antal lov-
rini kertészeti, Rónay Emilia és
Mihály; Karl Nándor, Schreyer Vik-
torné és Stock Christof nagy-teremai
orvos a legszebb bizonyítványt szolgál-
tatják arra nézve, hogy intelligens osz-
tályunk mily elismerésre méltó eredmé-
nyeket képes e téren is elérni. Hasonló-
képen Wagner János, Koszoleczki Fe-
rencz, Cherier Jakab, Simonsch Gézáné
(aszalt gyümölcs), Dörner Tamás, Telbisz
József, Dörner Kálmán és Fuchs László.
Kisbirtokosaink közül Schütz János mar-
rienfeldi lakos 98 szőlőfajával és egyéb
gyümölcseivel; Auermann János, Kneip
Péter és Scheffer János; azonkívül még
120 kisbirtokosnak collectiv kiállítása
igazán sok tekintetben bannatraméltók.

A gyümölcs átdolgozása terén az
abból való szeszfőzés kiváló eredményei
is lettek bemutatva és említésre méltó
Dörner T. J. marienfeldi lakos cognac
gyártmánya. E vidék gyümölcsei a ker-
seskedelem részéről is figyelemben ré-
szesültek, a mennyiben már több vasuti
kocsirakmány megfelelő értékesítésre
talált.

Reméljük, hogy e vidék példáját
többi vidékeink is fogják követni, külö-
nösen azon a téren, melyet az ott ala-
kult „Gazdakör“ a megyei egyesülettel
való érdektömörüléssel oly fényesen meg-
kezdet.

Ugyanakkor herceg Thurn-Taxis
Egon elnöke alatt számos kisbirtokos
részvétele mellett állami lódijjazás
is tartott, melynek eredményét annak
idején külön közölni fogjuk.

S ezekkel rövid kivonatban befejezve
megyénk gazdasági eseményeinek köz-
lését, egyszerűen megemlékszünk egy
nagy horderejű közgazdasági
irodalmi munkáról, mely amellest
tesz tanúságot, hogy köztörvényhatósá-
gunk és megyei gazdasági egyesületünk
a mezőgazdasági hitel terén elfoglalt
állásponjtja és már hosszabb időn át foly-
tatott előkészítő munkássága mennyire
helyesen ismerte fel azon utakat és mó-
dokat, a melyeknek talán már nem sokára
várható gyakorlati valósitásától kisbir-
tokosaink hitelérdekeinek megfelelő apo-
lása függ.

Ugyanis megjelent a közgazdasági
és kormányparti körökben nagy tekin-
télynek örvendő György Endre or-
szággyűlési képviselőnek, mint a folyó
évi október 3-án megnyitandó országos
gazdasági congressus előadójának a
mezőgazdasági hitelügykérdéséről írt
munkája a következő cím alatt: „A
kisbirtoki hitelszervezet hiányai“.

Helyszüke miatt behatóbban nem fog-
lalkozhatunk e jeles munkával; de he-
lyet adunk azon konkluzióknak, a mely-
ekben a szerző vizsgálódásai összpön-
tosulnak:

1. A jelen hitelszervezet a kisbir-
tokosok igényei szempontjából nem kie-
légítő, mert a kisbirtokos nehezen, drá-
gán, és a termelési viszonyoknak meg-
nem felelő módon, gyakran uszora árán
jut csak és akkor is nem elegendő hitelhez.

2. A jelen szervezet hiányain a real-
hitel fejlesztése által nem lehet segíteni.
Bármennyire megfelelő is a realhitel jelen
rendszere a földbirtokos hiteligenyének:
a kisbirtokosnak másnemű vállalkozói és
munkás minőségéből folyó igényei is van-
nak. E mellett a kisbirtokosnál a real-
hitel aránylag felette korlátolt és a for-
malítások miatt aránytalanul drága is.

3. A személyi hitel terén olcsó, a mezőgazdasági üzemnek megfelelő hitel szervezendő. A közvetítés mostani módja: a magán és részvénytársulati közvetítés helyett leghelyesebb a közvetlen hitelszerzés. A mennyiben pedig ez nem lehetséges, szövetkezeti közvetítés, a mezőgazdasági üzemnek megfelelő formákban állami támogatás mellett, de minden kényszer alkalmazása nélkül. — y — a.

A száj- és körömfájás-betegség a szarvasmarhák között újabbán Ó-Szent-Iván községben is kiütött, ellenben a Valkány, Ó-Bessenő és Nagy-Szent-Miklós községekben uralgott hasonló betegség véglegesen megszűnt.

Gazdasági heti szemle.

N.-Beckerek, 1885. szept. 22-én.
Terményülletünk hirtelen igen élénk alakot öltött. Az árak is javultak a hét elején; sőt a tegnapi bécsi sürgönyök mozgositást jelezvén, lényeges ár-

emelkedést jelentenek az ottani gabnatozsdéről és nagy esökkenését az értéktözsdekről.

Daczára e javulásnak, jelenleg igen kicsi a forgalom; mert az eladók rátartások, míg a vevők nem akarnak a szalmatüzek felülni. Tény, hogy ez ideig lényeges kivétel nem fejlődött és hogy csak kevés buzát visznek Svajczba és Délmetországba.

Buzaár ma 6.60—6.85, zab 5.60, új kukorica 4 frt méterezésánként.
Az időjárás igen kedvező. (R. & O.)

Felelős szerkesztő: **Lauka Gusztáv.**
Főmunkatárs: **Dr. Orsó Mátyas.**

VASUTÜGYEK.

(Osztrák-magyar-román vasuti kötelek.)

Az osztr.-magyar-román köteleki díj-szabás f. évi május 1-től érvényes IV. részéhez f. évi október 1-én a II. pótlék következő tartalommal lép hatályba.

I. részletes díj-szabási határozmányok kiegészítése. II. díjtételek osztrák állomás másrészt közti forgalom számára. III. Helyesbítések.

E pótlék példányai a részes vasutaknál, de nevezetesen a szab-osztr.-magyar államvasut-társaság igazgatóságánál Budapesten (Teréz-körút 52. sz.) szerezhetők meg.

(Szab.-osztr. magy. államvasut-társaság.)

Folyó hó 20-tól kezdve a társaság magy. vonalainak összes állomásairól és a n.-kikinda-n.-beckereki vasut állomásairól hetenkint háromszor fognak kiállításai menettéri jegyek, különösen mérsékelt menettéri jegyek 14 napi érvényre Budapestre kiadani, és pedig: az Esztergom-Nána állomásról felül fekvő állomásokról minden hetfőn, szerdán és szombaton, a Czegléd állomásról alól fekvő állomásokról minden kedden, csütörtökön és szombaton.

Hétfőn és szerdán, illetőleg kedden és csütörtökön a menettéri jegyek kiadása a kiállítási sorsjegyek és belépti-

jegyek kötelező váltásához van kötve; — szombaton azonban a kiállítási sorsjegy és beléptijegy váltása eszik.

A jegyek minden személyszállító vonatra, kivéve az expres- és futárvonalakat, érvényesek.

(Osztrák-magyar-román vasuti kötelek.)

Folyó évi október hó 1-én az osztr.-magyar-román kötelekben táblázatos kimutatás azon viszonylatokról lép hatályba, melyekben az eredeti feladó- és végleges rendeltetési állomás közötti fenálló közvetlen díjtételek a kimutatásban felsorolt tárházakban való betarolásnál és reexpeditiis esetében alkalmazhatók.

E táblázatos kimutatás példányai a részes vasutaknál és nevezetesen a szab-osztr.-magyar államvasut-társaság igazgató-bizottságánál (Teréz-körút 50. és 52. szám) szerezhetők meg.

H I R D E T E S E K.

Pancsova-kubini ármentesítő és belvízszabályozási társulat kormánybiztos. 648. sz. kb. 1885. (441—1.1)

Meghívó.

A Pancsova-kubini ármentesítő és belvízszabályozási társulat szombaton f. évi október hó 3-án, d. e. 10 órakor, Pancsován a városház tanács-termében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre az értekbirtokos érdekeltséget tisztelettel meghívom.

A közgyűlés tárgya:

A múlt évi január 20-án tartott rendkívüli közgyűlés azon határozatának megváltoztatása, mely szerint az egy milliónyi kölcsönből a hitelező takarékpénztár egyesület csakis Gromon Dezső volt társulati kormánybiztos ur utalványára fizethet. Pancsován, 1885. évi szept. hó 14-én.

Bornemisza Ádám,
kormánybiztos.

Eladási hirdetmény.

A horvát-neuzinai közbirtokossági uradalom területén fekvő és Kovachevich Aladár, bécsi lakos tulajdonát képező birtokokat én szívességből átvettem eladás végett. A birtok körülbelül 20 hold jó szántóföldet és körülbelül 39 hold legelőt foglal magában a belső horvát-neuzinai határban; továbbá 48 hold szántóföldet és 2 1/2 hold legelőt Nagy-Léczen és Pirindzsán, valamint egy házat (cserep-földöt), istállót, kocsiszint gahnapadlással, kotárkát és kertel Kis-Margitczán. A földek több részletekre vannak felosztva. Az eladás részletekben vagy egészben történik igen olcsó árak mellett. Készpénzfizetés köteleztetik. (432—3.3)

E tekintetbeni értekezésekkel készségesen szolgálok, nem jelenlétben pedig az ispánom, a kis-lécei pusztán Margitczá közelében.

Csacskovich M.

5929. sz. kig. 1885. (444—3.1)

Pályázat.

Torda községben üresedésbe jött jegyzőségi állomásnak választás utján leendő betöltésére f. évi október hó 15-ének, d. e. 11 órája tüzetik ki, miről az ezen 400 frt évi fizetéssel egybekötött állomást elnyerni óhajtok azon felhívással értesítettnek, hogy szabályszerűen felszerelt folyamodványukat a választást megelőző napig alólirt szolgabírónál beadják.

T.-Beccsen, 1885. évi szept. hó 19-én.

Tallján Emil,
szolgabíró.

5483. sz. kig. 1885. (433—3.3)

Pályázati hirdetmény.

Szaján községben szervezett és torontálmegyei törvényhatósága által jóváhagyott 300 frt fizetéssel javadalmazott községi irnoki állomásra ezennel pályázatot kiíratik. Felhívtnak mindazok, kik ezen állomásra pályázni szándékoznak, hogy a kellően felszerelt folyamodványukat f. évi szeptember hó 26-ig, mint a választást megelőző napig, hozzám betérjeszteni.

N.-Kikinda, 1885. évi aug. hó 29-én.

Bakalovich József,
szolgabíró.

!Pénz!
földekre és házakra a legolcsóbb kamatok mellett a legkisebb összegtől a legmagasabbig közvetítetik.
A visszafizetés tetszés és tehetség szerint történhetik.
Pontos és gyors körösztulvezetés felett mindenki meggyőződve lehet és szolgálok minden e szakmába vágó fölvilágosítással bérmentve.
Együttal ajánlom magamat mindennemű állami és magán sorsjegyek, arany és ezüst pénzek, idegen bankjegyek méltányos bevásárlása és eladására, nemkülönben mindennemű szelvények beváltására.
Igértvények minden huzásra.
Részletlevelek valamennyi sorsjegyekről.
Első nagy-beckereki váltó- és bizományi üzlet
(282—7)
L. Kadelsburger.

Huzás már október 31-én.
Csak még kevés készlet
BUDAPESTI SORSJEGY KIÁLLÍTÁSI SORSJEGY 1 ft
Főnyeremény készpénzben
100.000 forint
Továbbá 20.000 ft 10.000 ft 5000 ft 1000 ft
Kiallítás sorsjegyek kezelésére, Budapesten, Andrassy-út 43.
Sorsjegyeket kaphatok e lap kiadóhivatalában.
(417—3.1)

Kiadóhivatal: Budapest, V., nádor-utca 7. sz.

Legelterjedtebb s legolcsóbb magyar napilap.

PESTI HIRLAP

pártoktól s kormánytól egyaránt független
POLITIKAI NAPILAP.

Megjelen mindennap, hétfőn és ünnepet követő napokon is, 16—20 oldalnyi terjedelemben.
Októbertől kezdve rotációs gépen nyomatik, mely a lapot óránként 10,000 példányban, teljes 16 oldalon, könyvalakban, felvágva állítja elő.

Minden héten rendszeres **ZENEMELLÉKLET** válogatott zenedarabokkal.
Előfizetési ára: egész évre 14 frt, félévre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr., egy óra 1 frt 20 kr.
Mutatványszámok egy héti ingyen és bérmentve küldetnek.

Rovatvezető munkatársak: Antalik Károly, Gyöngyösy László, Luby Sándor, Schmittely József, Tábori Róbert, stb.

(449—12.1)

Pályázat.
Torontálmegye, Csátad községben, a csenei szolgabírosági járásban egy jegyzői segedi állomás 400 frt évi fizetéssel tölendő be, egyelőre 3 évre, a választás Csátad község irodájában fog 1885. évi október hó 2-án, d. e. 2 órakor eszközöltetni, pályázók felhívtnak, kérvényeit f. évi október hó 1-ig ezen szolgabírosághoz betérjeszteni.
Csene, 1885. évi szept. hó 8.
Chemcz János,
s. szolgabíró.
(448—1.1)
3118. sz. 1885. (440—2.2)

Pályázat.
Szerb-Szent-Péter-Szerb községben lemondás folytán üresedésbe jött 400 frt évi fizetéssel javadalmazott községi irnoki állomásnak Szerb-Szent-Péter-Szerb község-házánál választás utján leendő betöltésére a határidő f. évi október hó 2. napjának, reggeli 8 órára tüzetik ki.
Felhívtnak mindazok, kik ezen állomást elnyerni óhajják, hogy kellőleg felszerelt kérvényeiket a választást megelőző napig ezen szolgabírosághoz nyújtsák be.
Perjámos, 1885. évi szept. hó 9.
Nikolits Bogdán,
szolgabíró.

Melléklet a „Torontál” 1885. évi 39-ik számához.

5384. sz. 1885.

(450—1.1)

Árverési hirdetményi kivonat.

A n.-becskereki kir. tszék mint tkvi hatóság részéről ezennel közhírré tétetik, hogy Milivojev Szava vajtatonak, Zsivanov Gyula és kk. Zsivanov Velyko, melenczei lakosok vajtást szenvedők elleni 30 frt per, 70 frt 35 frt vajtási és 10 frt jelenlegi és még felmerülő költségek kielégítése végett vajtást szenvedőknek a n.-becskereki kir. tszék területén fekvő, a melenczei határban veliki réth nevű dűlőben Zsivanov Tina, Slapity Gávra szomszédok közt lévő 7889. hr. sz. a. felvett 4 hold 806 □-nyi nem tkvezett réti szántóföldből álló és 450 frtra becsült ingatlanai vajtási árverés útján el fognak adatni.

Határnapul 1885. é. szeptember 29. napjának, d. e. 10 órája, Melencze község-házánál kitűzetik azon hozzáadással, hogy az ingatlanok ezen határnapon esetleg becsáron alul is eladhatni fog.

Kikiáltási ár a fennebb kitett becsár, melynek 10%-át a venni szándékozók által készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ban kijelölt ovadékképes papírban a kiküldött kezéhez bánatpénz gyanánt letendő, vagy annak a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elősmervényt átszolgáltatni.

Vevő tartozik a vételért két egyenlő részletben lefizetni, és pedig az elsőt az árveréskor azonnal, a másodikat egy hónap alatt az árverés napjától járó 8% kamatokkal együtt a n.-becskereki kir. adó- mint letéti pénztárnál lefizetni.

A bánatpénz az első részletbe beszámítatik.

A többi árverési feltételek a hivatalos órákban a tlkkönyvi hivatalnál és Melencze község előljáróságánál megtekinthetők.

Kelt a n.-becskereki kir. tszék tkvi oszt. 1885. évi július hó 22-én tartott ülésében.

3003. sz. ki. 1885.

(434—3.3)

Árlejtési hirdetmény.

Torontálmege ttes alispáni hivatala f. évi aug. hó 27-én 20131. sz. a. kelt rendelettel a Szerb-Szt.-Márton és Magyar-Szt.-Márton községek közötti vicinális uton ros-

kadozó állapotban lévő fahid helyreállításának biztosítása végett árlejtést rendelt el, mely alólirt szolgabírói hivatalnak helyiségeiben Párdányban 1885. évi október hó 4-én, d. e. 10 órakor fog megtartatni.

Az arra engedélyezett költség összeg 1923 frt 91 kr.

Vállalkozni szándékozók azon értesítéssel hivatnak meg, miszerint ezen versenytárgyalásra 5% bánatpénzzel ellátva jelenjenek meg, vagy pedig zárt írásbeli ajánlataikat szabályszerűen felszerelve 50 kros bélyeggel, valamint 5% bánatpénzzel ellátva (mely állhat készpénz vagy állam-papirokból) az árlejtést megelőző nap, vagyis f. évi október hó 3-ig, d. e. 12 óráig ide nyujtsák be. E határidőn túl érkező ajánlatok felbontatlanul fognak az illetőknek visszaadani.

Az ajánlatban a fenti költségből leendő %-os árleengedés számokkal és betűkkel világosan kiirandó.

Az ajánlatban határozottan kiteendő, hogy ajánlkozó az építési helyi körülményeit, az építési feltételeket és műszerelvényeket teljesen ismeri és azoknak magát minden kifogás nélkül aláveti.

A végbeviendő hidépítési munkálatoknak előmérése, költségvetése, árlejtési, általános és részletes építési feltételek és a szerződés mintája, az alólirt szolgabírói hivatalnál megtekinthetők.

Kelt Párdányban, 1885. évi szept. hó 3.

Torontálmege párdányi szolgabírói hivatala.

186. sz. b. v. 1885.

(443—1.1)

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött vajtó az 1881. LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a ttes török-becsei kir. jbiróság 1238. p. sz. végzése által Heumann Mór, tör.-becsei lakos mint vajtató javára, Grób János, tordai lakos ellen 350 frt tőke, ennek kamatai és eddig összesen 17 frt 50 kr. per-költség erejéig elrendelt kielégítési vajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 389 forintra becsült különf. szobabutorok, ruhaneműk, konyhaeszközök és egyebekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladotnak.

Mely árverésnek a 1514/85. p. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen,

vagyis Tordán, alperes lakásán leendő eszközzésére 1885. évi október hó 1. napjának, d. e. 8 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőknek becsáron alul is eladhatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt T.-Becsen, 1885. évi szept. hó 3.

Rankovits István,
kir. bir. végrehajtó.

171., 221. sz. b. v. 1885.

(445—1.1)

Árverési hirdetmény.

Franyova—t.-becsei takaré- és előleg-szövetkezetnek, Kumrits Józsa és társai, kumáni lakosok ellen mai napon megtartott árverés sikert nem eredményezvén, közhírré tétetik, hogy lovak, kocsik, tehenek, sertések és egyebek Kumán község-házánál f. évi október hó 1. napján, d. u. 2 órakor bíróság el fog árvereztetni.

Kelt T.-Becsen, 1885. évi aug. hó 28.

Rankovits István,
kir. bir. végrehajtó.

2052. sz. p. 1885.

(446—1.1)

Árverési hirdetmény.

Mely szerint közhírré tétetik, hogy Fürst Ignázt, n.-palánkai vajtató javára, Nikolits Simon, volt n.-palánkai lakos vajtást szenvedő tulajdonként le-, illetőleg felülfoglalt házi butorok, házi állat, kocsik, ló, szerszám stb.-ből álló ingóság 1885. évi szeptember hó 30-án, d. e. 9 órakor, vajtást szenvedő lakásán készpénz fizetése mellett bíróság el fog árvereztetni.

Kir. jbiróság Titelen, 1885. é. aug. 27.

Kir. aljárásbíró.

2538. sz. polg. 1885.

(451—1.1)

Árverési hirdetmény.

Horváth János felperesnek, Sibul Péter és neje Sibul Péterné Lyubicza, franyovai lakosok alperesek elleni vajtási ügyben — alperesek lefoglalt ingóságainak elárvereztetése a f. évi 2588. sz. alatt kelt végzéssel

elrendeltetvén — az árverés megtartására 1885. évi október hó 3. napjának, d. u. 3 órája, alperesek lakására Franyovára tűzetik ki, mely alkalommal a lefoglalt butor és gabonaneműk nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőknek eladhatni fognak.

Kelt T.-Becsen a kir. jbiróságnál 1885. évi szept. hó 14-én.

Kiadta:

Jáhn Adolf,
kiadó.

526. sz. kig. 1885.

(442—3.1)

Pályázat.

Deszk községében a szülésznői állomás megüresedés folytán választás útján betöltendő lévén, arra a pályázat ezennel nyitattik és felhivatnak a pályázni szándékozók, hogy szabályszerűleg felszerelt folyamodványaikat alólirt szolgabírói hivatalnál a választást megelőző napig benyujtsák. A választás f. évi október hó 16-án fog Deszk község-házánál megtartatni. Ezen állomással évi 80 frt készpénz fizetés és minden szülés után 1 forint látogatási díj van egybekötve.

T.-Kanizsán, 1885. évi szept. hó 16.

Szolgabíró távol:

Tóth,

t. szolgabíró.

5562. sz. kig. 1885.

(435—3.3)

Pályázat.

Lemondás következtében megüresült kumáni körorvosi állomásra — mellyel Kuméa község részéről 650 frt és Tarras közsén részéről 150 frt évi javadalmazás, vagyog nosbaknál 50 kr. s közép osztálynál 20 kr. látogatási díjak vannak összekötve — pályázat ezennel kiiratik.

Miről pályázni szándékozók azzal értesítetnek, hogy az 1871. évi XVII. törv. cz. értelmében kellően felszerelt folyamodványaik, melyben egyuttal hiteles bizonylattal beigazolni tartoznak, hogy a szerb nyelvet bírják, az ez évi szeptember hó 30-án, d. e. 8 órára, a kumáni község-házához kitűzött választási határnapot megelőzőleg az alólirt szolgabírósnál mutatassák be.

Tör.-Becsen, 1885. évi szept. hó 1-én.

Tallian Emil,
szolgabíró.

22521/85. Czrepaja községének az italmérési jog örökárni megvásárlása tárgyában a magas kir. kincstárral kötött szerződése.

22778/85. Özv. Milutinovits Sándorné nagy-beckereki lakosnőnek évi kegydíj iránti kérvénye.

22978. A szegedi m. kir. államjóság igazgatóság átírata Glogon községével az italmérési jog tárgyában kötött szerződés záradékolása iránt.

23291/85. Az igazoló választmány elnökének a legtöbb adót fizetők névjegyzékének kiigazítása tárgyában kelt átírata.

23292/85. Alispáni előterjesztés a megye területén elhalt, leköszönt vagy eltávozott megyebizottsági tagokról.

Előadó: Lestyánszky J. th. aljegyző.

22209. Az alibunári járás szolgabírája beterjeszti Dobricza község képv. testületi határozatot Zsivotin Jovának adományozott házhely tárgyában.

21925. A t.-becsei járás szolgabírája beterjeszti Beodra község képviselő testületének határozatát az előfogat díjak kivételére tárgyában.

21946. Szepessy Károly m. árvaszéki könyvvezetőnek folyamodványa, melyben a tűzkár elleni biztosítási díjak 10% jutalékából egy bizonyos összeget kiutalványoztatni kéri.

20956. A helybeli polgármester beterjeszti Philip Tamás helybeli lakos kérvényét közmunka váltás díjának leírása iránt.

20957. Ugyanaz beterjeszti Wagner Lipót fenti tárgyú kérvényét.

20955. Ugyanaz beterjeszti Vukov Náta közmunkájának leiratása iránti kérvényét.

22746. Csáby Pal alispáni kiadó és id. Wegling Ferencz megyei sornok évi lakbérüknek 100 frtról 150 frtra leendő felemelése tárgyában kérelmük.

22816. Az antalfalvi szolgabíró két havi lakbér kiutalványozását kéri.

22624. Bakalovich Ágoston küld. elnök Tolvádia község szervezési szabályrendeletét beterjeszti.

22627. Ugyanaz Szöreg község szerv. szabályrendeletét küldi.

22628. Ugyanaz Szt-Mihály község hasonlgyben jelent.

22629. Bakalovich Ágoston küldött-ségi elnök Sándorfalva község szerv. szabályrendeletét küldi.

22793. Ugyanaz Szeleus község hasonlgyben jelent.

22871. A m. főügyész véleménye a Sztarcsova községe és a kincstár között a „Kosikitsa“ és „Pinkavina Sztatina“

nevű dominális földek megvétele tárgyában kötött szerződésre.

22822. Partos község kérelme a felszaporodott adó és egyéb illetékek lefizetése tárgyában.

22610. Kocsis Ferencz Egres községi irnok fizetés felemelésérti kérelme.

22842. Binder István m. irnok jutalomérti kérelme.

16796. Beodra község képviselő testületének határozata közmunka váltásdíj hátralék lerovása tárgyában.

22412. A közig. bizottság véleménye Lajosfalva, Debeljácsa és Jarkovác községek határozatára, mely szerint nevezett községek az orvosi fizetést 800 frtra felemelni nem hajlandók.

22414. Ugyanaz a rudnai körorvosi körhöz tartozó községek hason ügyébeni véleménye.

23080. Főispán úr ő méltósága értesítése, hogy Lebánovich István szolgabírának a Ferencz Józsefrend lovag keresztjét megkapta.

23145. A megye alispánja bemutatja a t.-kanizsai szolgabíróságnak folyó évi szeptember hó 10. és 11-én történt megvizsgálása alkalmával felvett jegyzőkönyvet.

22243. A megyei tisztú ügyészség véleménye Jabuka község által megváltott regalejog szerződése tárgyában.

22244. A megyei tisztú ügyészség véleménye Debeljácsa község által megváltott regalejog szerződése tárgyában.

22141. A t.-becsei járás szolgabírának jelentése Mellence községérol kimondott felelőség folytán felmerült költségek fedezése tárgyában.

22508. A perjamosi járás szolgabírának beterjeszti Glasz Mihály és érdeklársai felebbezését Lovrin község képviselő testületének f. é. 13. sz. a. a legelő felosztása tárgyában kelt határozata ellen.

22473. Steingaszner Ernő küldött-ségi elnök véleménye Lovrin község bel- és kürendőrségi szabályrendelete tárgyában.

22694. A fővárosi szegény beteg gyermek-egyesület választmányának az iránti kérelme, hogy Torontálmegye alapító tagnak lépjen be.

22745. Wegling Ferencz megyei irnok segélyérti kérelme.

Jegyzőkönyv.

Felvetett Nagy-Beckereken, a megye szék-házának nagytermében, Torontál vármegye közigazgatási bizottságának 1885. évi szept. hó 7. tartott rendes havi ülése felett.

(Vége.)

Közmunka- és közlekedési ügyek.

A Szerb-Csanádrol a marosi komphoz vezető úteri utöltés áthidalása tekintetében megállapított érde-

keltsgoi csoportosításra vonatkozó 1424. számú határozat elleni felnyomások. — A nagyméltóságú m. kir. közmunka- és közlekedési ministeriumhoz felterjesztetnek.

Rónay Ernő küldött-ségi elnök beterjeszti a székreg-deszki vasuton létesítendő alagsóvezeték tárgyában felvett tárgyalási jegyzőkönyvet iratokkal. — Az alagsóvezék alkalmazása elrendeltek s erről az aradcsanádi vasutársulat igazgatósága, a kir. vasuti főfelügyelőség, a megye alispánja, az államépítészeti hivatal és a török-kanizsai szolgabíró — utóbbi az érdekeltek további értesítése végett — értesítettek.

Közmunka- és közlekedésügyi ministeri rendelet az utépítések és kavicszállítások fölülvizsgálása végett egy bizottsági tag kiküldése tárgyában. — Rónay Ernő, Vátnér Mihály, Radoszavievics Dragutin az illető szakaszokra nézve megbízotnak és erről az államépítészeti hivatal és a kiküldöttek értesítettek.

A módosi szolgabíró beterjeszti a gyűlésvész-macedoniai viczinális uton fennálló hidak feutartása tekintetében megállapított csoportosítás elleni felnyomásokat. — A nagyméltóságú m. kir. közmunka- és közlekedési ministeriumhoz felterjesztetnek.

Az államépítészeti hivatal főnöke bemutatja havi jelentését, mely tudomásul vétetik.

Árvauyek.

A megye alispánja bemutatja a törvényhatósági bizottság átíratát, melylyel a Maszort község által egy község-háznak a községi árvtartalékalap részbeni befektetésével leendő építése tárgyában kelt határozata felett vélemény kértik. — Véleményeztetik, hogy a bemutatott községi határozat jóvá ne hagyassék; de hogy a községnek megengedessék, miszerint a községi árvtartalékalapból egy több éven át törlesztendő és szabályszerűen biztosítandó kamattalan kölcsönt vehessen fel az építés céljából. Erről a megyei törvényhatósági bizottság értesítetik.

A nagym. m. kir. belügyministerium körrendelete a kiskorukat terhelő illetékekről szóló fizetési meg-hagyásoknak az árvaszékekkel leendő közlése tárgyában. — Tudomásul vétetik és a megyei, valamint a Nagy-Beckerek városi árvaszékekkel közöltetik.

Belügyministeri rendelet, melylyel Sándorháza községének az ottani árvaszékek és pénzürtékek köz-ségi kezelése iránti kérvénye elutasított. — Erről a község tudomásvétel, a megyei árvaszék pedig további eljárás végett értesítetik.

Közegészségügy.

A tisztú főorvos havi jelentése. — Tudomásul vétetik és az üresedésben levő községi orvosi állomások betöltése iránt a pancsovai és antalfalvi szolgabíróságok felhivatnak.

Börtönügy.

A kir. ügyész havi jelentése. — Tudomásul vétetik, egyben a börtönvizsgáló bizottságok a szabályszerű börtönvizsgálat megejtésére fölhivatnak, és tekintettel arra, hogy Hertelendy Gyula nagy kikindai börtönvizsgáló bizottsági elnök elhalálozott, ezzel Babics József bizottsági tag bizatik meg.

Felebbezett ügyek.

A zombolyai szolgabíró beterjeszti a Petrács György zombolyai tanító ellen fogantatott fogelmi vizsgálatra vonatkozó iratokat. — Kiadotnak a kir. tanfelügyelőnek, hogy felszerelve a bizottság tegelmi választmányához tegye át.

A megye alispánja bemutatja a nagy-beckereki német negyedbeli gazdasági község kérvényét a nagy-beckerek-nagy-kikindai vasut egyik átjárójának ki-szélesítése iránt. — Az ügy küldött-ségi megvizsgálása elrendeltek s erről a kiküldöttek értesítettek, kérelmező pedig a költségek előlegezésére utasítottak.

Nothof Lajos és társai bosari lakosok panasza a községi számadások késedelmes elintézése tárgyában.

— A panasz...
ki, hogy a...
58. §-ának k...
által vizsgál...
A megy...
tályozási ügy...
szes iratok a...
Az ant...
hály idvori...
feljelentése...
mulva a vizsg...
Nagy-B...
megyei alisp...
— A felebbe...
pánja értesít...
Szorak f...
9585. sz. al...
felebbezés...
alispánja érte...
Pitics sz...
1467. szám...
felebbezés...
alispánja érte...
Pekurac...
Damjan ota...
gett kiadatik...
Szakula...
évi 4013. sz...
ellen. — Hiv...
alispán értes...
Ligezan S...
alatt kelt má...
vatalból vissz...
éresítetik.
Szolgab...
lakosnak ká...
panasza tárg...
nagy-szent-m...
utasítottak.
A panes...
házközösség...
Stokin A...
Oresztia nevű...
délyért. — A...
lyamodó értes...
Schaf Joz...
nevű fia rész...
Elutasított...
Gyurkovics...
Árok Ádám gy...
dély iránt. —
Schmidt M...
fiának adandó...
és erről a fél...
Stalos L...
nevű fiának a...
sítatik és err...
Divlyák V...
fiának adandó...
és erről a fél...
Patnik M...
Szergia nevű...
— Elutasított...
Láng P...
adandó n...
erről a fél...
Szevics...
fiának adandó...
és erről a fél...
Veg...
A nagym...
nisterium rene...
megvizsgálása...
főnökének az...
deletet a hivat...

24. számú határozat
nyelvtudásu m. kir.
eriumhoz feltérjesz.

k betérjeszi a szö-
gesővezések tárgya-
t iratokkal. — Az
ik s erről az arad-
a kir. vasuti főfel-
amépitészeti hivatal
nőbbi az érdekeltek
etnek.

ministeri rendelet
lül vizsgálása végett
an. — Rónay Ernő,
Dragutin az illető
erről az államépít-
sítettnek.

zi a gyűlésvész-ma-
idák fenntartása te-
as elleni fellolya-
a kir. közmunka- és
zetteknek.

ke bemutatja havi

a törvényhatósági
rti község által egy
kalap részbeni be-
an kelt határozata
nyeztetik, hogy a
ne hagyassák; de
miszerint a köz-
ven át törlesztendő
talan kölcsönt ve-
a megyei törvény-

erium körrendelete
szóló fizetési meg-
közlése tárgyában.
valamint a Nagy-
etik.

lylyel Sándorháza
pénzüretek köz-
titattott. — Erről a
szék pedig további

se. — Tudomásul
égi orvosi allomá-
antalfalvi szolgál-
tik.

— Tudomásul vé-
tságok a szabály-
hivatnak, és tekin-
nagy kikindai bör-
ozott, ezzel Babics

ek.
terjeszti a Petrás
natosított fegyelmi
adatnak a kir. tan-
ottság legyelmi vá-
a nagy-beeskereki
kérvenyét a nagy-
ik átjárójának ki-
ütségi megvizsá-
rték értesítettnek,
ezésére utasítatik.
i lakosok panasza
ntézésre tárgyában.

— A panaszlevél a megyei alispánnak azzal adatik ki, hogy a panasz esetleg az 1870. évi 42. t. cz. 58. §-ának k) pontja értelmében megbízandó tisztviselő által vizsgáltsa meg és erről jelentést tegyen.

A megyei alispánja bemutatja a Kralics-féle osztrákországi ügyre vonatkozó összes iratokat. — Az összes iratok a megyei főispánnak megküldetnek.

Az antalfalvi szolgabíró jelentése Jovanovics Mihály úrvári lakosnak Marjanov ottani jegyző elleni feljelentése tárgyában. — Tudomásul vétetik; 30 nap múlva a vizsgálat eredménye megsüregtetendő.

Nagy-Becskerék város tanácsának felelőzése a megyei alispán 1885. évi 13.711. számú rendelete ellen. — A felelőzés visszautasítottatik és erről a megyei alispánja értesítettik.

Szorák István és társainak felelőzése az 1885. évi 9585. sz. alispáni másodfoku határozat ellen. — A felelőzés hivatalból visszautasítottatik és erről a megyei alispánja értesítettik.

Pitices szül. Zsenár Jelena felelőzése az 1885. évi 1497. számú másodfoku alispáni határozat ellen. — A felelőzés hivatalból visszautasítottatik és erről a megyei alispánja értesítettik.

Pekur Száva konstancai lakos panasza Apostol Damjan ottani albiró ellen. — Elsőfoku elintézés végett kiadatik a zombolyai szolgabírónak.

Szakuleszky Mihály és társai felelőzése az 1885. évi 4113. sz. alatt kelt másodfoku alispáni határozat ellen. — Hivatalból visszautasítottatik és erről a megyei alispán értesítettik.

Ligezan Száva felelőzése az 1885. évi 10.085. sz. alatt kelt másodfoku alispáni határozat ellen. — Hivatalból visszautasítottatik és erről a megyei alispán értesítettik.

Szolgabírói jelentés Kruzstzell Endre kis-zombori lakosnak Kádár Árpád ugyanottani jegyző ellen tett panasza tárgyában. — Vizsgálat elrendeltetik és a nagy-szent-miklósi szolgabíró annak fogantatására utasítottatik.

A panaszolva szolgabíró jelentése a Rogyan-féle házközösség osztálygyűlésében. — Tudomásul vétetik.

Nősülési ügyek.
Stokin Avskum szerb-cseneji lakos kérvénye Onestia nevű fiának adandó kivételes nősülési engedélyért. — Az engedély meg nem adatik és erről folyamodó értesítettik.

Schaf József szent-huberti lakos kérvénye Jakab nevű fia részére adandó nősülési engedély iránt. — Elutasítottatik és erről a fél értesítettik.

Gyurkovics György török-kanizsai lakos kérvénye Árok Ádám gyámoltja részére adandó nősülési engedély iránt. — Elutasítottatik és erről a fél értesítettik.

Schmidt Miklós billéti lakos kérvénye János nevű fiának adandó nősülési engedély iránt. — Elutasítottatik, és erről a fél értesítettik.

Stares Lyubomir szefkerini lakos kérvénye Joszim nevű fiának adandó nősülési engedély iránt. — Elutasítottatik és erről a fél értesítettik.

Divlyák Voin tomaseváci lakos kérvénye Zvetko fiának adandó nősülési engedély iránt. — Elutasítottatik és erről a fél értesítettik.

Putnik Manojlo szerb-ellerméri lakos kérvénye Szegia nevű fiának adandó nősülési engedély iránt. — Elutasítottatik és erről a fél értesítettik.

Láng Péter vizesdai lakos kérvénye Péter fiának adandó nősülési engedély iránt. — Elutasítottatik és erről a fél értesítettik.

Szevics Toma török-becefi lakos kérvénye Nikola fiának adandó nősülési engedély iránt. — Elutasítottatik és erről a fél értesítettik.

Vegyes természetű ügyek.
A nagy-m. kir. közmunka- és közlekedési miniszterium rendelete a vasutak mozdony-kaszainak megvizsgálása tárgyában. — Az államépítészeti hivatal főnökeinek azon szóbeli jelentése folytán, hogy a rendeletet a hivatal már megkapta, tudomásul vétetik.

A megyei törvényhatósági bizottság átirata, mely szerint az erdészeti albizottságba a maga részéről tagokat választani nem kíván ezuttal. — Tudomásul vétetik.

A közigazgatási bizottság kiadójának jelentése mely szerint a magyar nyelv kötelező oktatását tárgyazó vallás- és közoktatásügyi ministeri rendelet a szolgabírónak meg nem küldetett. — A kir. tanfelügyelőnek azon szóbeli jelentése folytán, hogy a fenti rendelet általa az összes szolgabírónak kiadott, újabb kiadás szükségtelemé vált; figyelmeztetnek azonban a szolgabírót, hogy a megkapott rendeletet szigorúan végrehajtsák.

A megyei tiszti főorvos az egészségügyi kongressuson lévén — elmaradása igazoltnak tekintetik.

Elnöklő főispán indítványára az október havi ülés folyó évi október hó 12-ére, d. e. 10 órára tüzetik ki.

Torontálmegye alispánjától. 22.691.85.

Valamennyi szolgabírónak N.-Beeskerek város polgármesterének és a helyhatósági biztosnak.

Az 1875. VII. t. cz. értelmében az új földadó munkálatok elkészülvén, a földadó 1884. évi január hó 1-ső napjától kezdve azok alapján vetetik ki és szedetik be.

A fentebb hivatkozott törvény azonban nem csak a viszonyoknak teljesen megfelelő új földadó kataszteri munkálatok készítése iránt intézkedett, hanem 58. §-ában egyuttal rendelkezett az iránt is, hogy a földadó kataszterben mindazon változások, melyek a földadó egyéni kivetésénél figyelembe veendőek nyilvántartassanak, mert e nélkül a sok évi fáradsággal és nagy költséggel elkészített munkálatok idő előtt elavulnának s a földadó kivetése és kezelése körül szükséges rend megteremthető, fenntartható és biztosítható nem volna.

Erről gondoskodik a földadó kataszter nyilvántartásáról szóló 1885. évi XXII-dik t. cz., a mely felülről mindazon eseteket, melyek a földadó kataszterben nyilvántartandók és a földadó évi egyéni kivetésénél figyelembe veendőek, valamint kijelöli azon elveket, a melyek szerint és azon közeget, a melyek által a nyilvántartás eszközözendő.

Miután az új földadó kataszter eredményei ellen az 1875. évi VII-dik és 1881. évi XL-dik t. cikkek értelmében érvényesíthetett egyéni felszólalások jóváhagyott vizsgálati eredményei a földadó kataszteri munkálatokban országszerte csekély kivétellel immár keresztlül, a nm. m. kir. pénzügyminiszterium a földadó-kataszter nyilvántartásáról szóló 1885. évi XXII-dik t. cikket az annak 10. §-ában adott felhatalmazás alapján f. évi 56286. szám alatt kelt rendelettel folyó 1885. évi október hó 1-ső napjától kezdve

életbe léptette. Midőn erről a czímet értesitem egyszersmind felhívom, hogy erről a járása területén levő községeket illetve alárendelt községeket értesítse s a földadó-kataszter nyilvántartására hivatott községi (városi) községeket illetőleg községi előjáróságot a földadó-kataszter nyilvántartásáról szóló 1885. évi XXII. t. cz. végrehajtása tárgyában ugyanazon minister által kiadott s a kir. adófelügyelő útján velük közlendő utasításban előírt teendőik pontos teljesítésére a legszigorúbban utasítsa.

Végül felkérem a czímet, hogy a maga részéről a hivatkozott törvényben megjelölt állami végrehajtó közeget feladatuk teljesítésében minden kitélhető módon hazafias készséggel támogassa, mert a törvény czélja csak úgy lesz sikeresen elérhető, ha a törvény végrehajtására hivatott községek feladatukat akadálytalanul teljesíthetik.

Kelt N.-Beeskereken, 1885. szeptember hó 18-án.

Tallian, alispán.

Torontálmegye alispánjától. 23137. szám.

Körrendelet

valamennyi szolgabírónak, N.-Beeskerek város polgármesterének és a helyhatósági biztosnak.

Több oldalról panasz emeltetett az iránt, hogy naptárak s mindenféle sajtótermékek ügynökök által hazalás útján engedély nélkül árultatnak a nélkül, hogy ezt a hatóságok akadályozzák, s az illető jogosulatlan hazalókat az elkövetett kihágás miatt megbüntetnék.

Az 1867. évi június 26. 1731/B. M. R. szám alatt és az 1873. évi 463/B. M. E. szám alatt kiadott belügyministeri körrendeletek, nem különben a megyei házalási szabályrendelet 10. §-a értelmében külföldi sajtótermékeknek hazalás útján elárúsítására belügyministeri engedély, belföldi sajtótermékeknek ily elárúsítására pedig törvényhatósági engedély lévén szükséges, felhívom a tek. czímet intézkedjék aziránt, hogy az ily engedélyvel nem bíró ügynökök általi hazalás megátoltassék, s az illetők a fennálló rendeletek alapján megbüntetessenek.

N.-Beeskereken, 1885. é. szept. 22-én.

Alispán távollétében

Rónay, m. főjegyző.

Torontálmegye alispánjától. 22563 szám.

A nm. magyar királyi belügyminiszter 40024. szám alatt következő körrendelet érkezett:

Az 1883. évi július hó 14-én 37169. sz. a kibocsátott rendelettel, a megyei pénzkézlelésről és számvitelről kiadott

ben Petőfi...
ket tartalmaz Petőfi aszói tanulókörből, egy levelet Petőfi sirjáról, Petőfinek egy kiadatlan költeményét (az 1838. évi nyári vizsgán elmondott bucsubeszédét) és több Petőfi-reliquia facsimilét, így pl. Petőfi Zoltán arcképét, melyet atyja a gyermek egy napos körében rajzolt, Petőfi egyetlen fényképének reprodukcióját stb. A közlemények sorát Klapka tábornok nyitja meg, ki elbeszéli Petőfi öszszekocznását a hadügyminiszteriummal. Klapka tábornok az esetet a „Nemzet”-ben elmondta, de ezuttal közli az erre vonatkozó okmányokat; így nevezetesen Bem altábornagynak 1849. április 23-án kelt s a honvédelmi bizottmányhoz intézett levelét, továbbá Klapkának Görgeyhez intézett azon levelét, melyben panaszokodik, hogy Bem levelét Petőfi közölte a „Honvéd” című kolozsvári lapban és hogy Petőfi már több ízben vétett a fegyelem ellen. Végül Klapka közli Petőfinek az elbocsátás iránt való kérvényét és a magánlevelet, melyet Petőfi hozzá (Klapkához) intézett.

Az elbocsátás iránt való kérvénye rövid és laconicus:
13019/849.

Tisztelt Hadügyminister Ur!
Öröngyi rangomról, megromlott egész-

akarom, s...
szébb nevem van, hogysem azt csakugy könynyedén sárba hagyjam dobni. Ha én most hallgatok, a lemondásomról csak a kőszá ferde hírek által értesített közönség reám — az igazat nem tudva — kigyót, békát fog hányni; hogy tehát ez ne történhessék, nekem meg kell írni a magam igazolása végett, egész találkozásomat s beszélgetésemet önnel, s ha megírom, igen élesen fogom megírni, mert az én tollam oly éles, mint akérmelyik kard a hadseregben, és ha ezt teszem, és istenemre mondom, nem tudom, mi következése lesz, de ha legkisebb lesz is, lesz annyi, hogy én elveszti a magyar nemzet előtt minden igényét a humanus és illedelmes ember czímre. Én azt nem felhevölve, hanem nyugodt megfontolás után írom, s ha ön magába száll, át fogja látni, hogy ugy lesz. Én nekem írnom, nyilatkoznom kell okvetlen a közönség előtt. Egy esztendeje mult, mióta a nemzet teherhordó napszámosa vagyok, mióta mindennapi kenyeremet, boldogságomat, családomat és mindenemet feláldoztam a hazának, s egy esztendő óta áldozataim jutalma folytonosan csak a legégbekialtobb méltatlanság, egy esztendeje, hogy lábbal tiporják az én büszke és méltán büszke fejemet. Túrtem eddig a haza javáért,

semet, k...
szabadságra menetelem engedélyét, mert fölbomlott egészségem miatt egy ideig semmi esetre nem tehetek szolgálatot, ha végkép elpusztulni nem akarok. Minden ember, még azok is, kikkel oly összeütközésbe jöttem, mint önnel, lesznek oly méltányosok irántam, hogy az örnagyságról lemondásom visszaadását nem azért kívánom, hogy ismét örnagy legyek, mert a mily kevéssé vágytam erre, oly könnyen nélkülözöm; ezen kívánságom oka egyedül az, hogy ha ön ezt teljesíti, nekem erkölcsi elégtételt fog adni: mert az annyi lesz, hogy irántam — kimélelesen szólva is — igen-igen kemény szavait visszavonja ön. Ez esetben a hozzám szóló iratokat kezembe juttatni Irányi Dániel pesti kormánybiztos által kérem, ellenkező esetben a másik ultra fogom magam kényszerítve látni. — Hadügyminister urnak alázatos szolgálja

Petőfi Sándor m. k.

Klapka ezek után így folytatja: „Nem kevéssé voltam zavarban az iránt, mitevő legyek a köllövel, mit kezdjek vele. Végre is elhatároztam, hogy egyelőre abban hagyom az egész dolgot, minthogy — ha csak a köz-

igeniöleg választott, megugyiam...
menjen szobájába és maradjon ott szobafogságban, míg a további intézkedéseket meg fogom tenni. A kínos helyzetből, melyben voltam, Görgey mentett ki, sz tanácsolva, hogy fogadjak el két tisztelet, kik Petőfi nevében jönnek hozzám, hogy megkérleljenek. Bocsássam meg a fogoly költőnek elhamarkodását és helyezzem szabadlábra. És így is történt. Mikor Petőfi elbocsátva szobafogságból hozzám jött, hogy köszönetet mondjon, én kezemet nyújtám neki, — ő azonban nagyon szofukar volt és eltökölve felindulását, melyet bensejében érezhetett és azzal a költeménnyel állott rajtam boszut, mely csak jóval halála után került a nyilvánosság elé. Petőfi később hősi halállal halt meg. Sajnálom ezt az esetet. De oka nem én voltam, hanem ő maga, s kin nem tudott erőf tenni az a meggyőződés, hogy a hadseregnél, melynek az ország joga és szabadsága megvédése, tehát a legfőbb feladat, mi egy hadseregre várhat, jutott osztályrészre, egyesegegyedül a vasfegyelem képi a fölfeltételt, hogy missióját teljesíthesse.”

szabályzat 39. §-nak következő rendelkezése:

„Az alispán kötelessége a küldemények átvétele alkalmával arról magának meggyőződést szerezni, vajjon a levél vagy csomag pecsétjei nincsenek-e megrongálva, vagy a boríték nem viseli-e magán egyéb sérülés jeleit? Ha igen úgy a levél vagy csomag azonnal a levélhordó jelenlétében a pecsétnek és a boríték sérült helyeinek érintetlenül hagyása mellett felbontandó, tartalma megvizsgálendő, és hiány esetén a vizsgálólóról a levélhordó által is aláírandó jegyzőkönyv veendő fel, az átvétel csak ezeknek megtörténte után bizonyítandó, — az 1878: XX. t. cz. XVIII. cikke által érvényben tartott jelenleg fennálló, s minden postai kézbesítési könyvecske előlapján a „Tudni valók a közönség részére“ című kivonatban foglalt postai szabályokkal ellentétben állván, a megyei pénzügyi szabályzatnak ezen határozmányát ezennel érvényben kívül helyezem, illetőleg azt a postai szabályzat értelmében oda módosítom; hogy az alispán ha a levélhordó által elhozott levél állapotát aggályosnak találja, annak átvételét egyszerűen tagadja meg; — a további vizsgálat az illető postahivatal kötelességébe tartozván.

Miről a megye közönségét tudomás és mihez tartás végett értesitem.

Budapestben, 1885. évi szeptember hó 3-án.

A minister helyett:

Lukács György, államtitkár.

Torontálmege alispánjától.

22639. szám.

Valamennyi szolgabíró, Nagy-Becskerek város polgármestere és a helyhatósági biztosnak.

Tudomás és mihez tartás végett értesitem, hogy a robbanékony tárgyak vasúti szállításának szabályozása tárgyában a közmunka és közlekedési minister a belügyministerrel egyetértőleg 1880. évi július 1-én kiadott szabályrendelet 1. 6. és 34. §§-ainak módosítása tárgyában a cs. kir. keresk. ministerrel egyetértőleg a közmunka és közlekedési minister által kibocsájtott rendelet az or-

szágos törvénytár szerkesztőségénél megrendelhető.

Ezen szabályrendeletnek célja első sorban az idézett 1880. évi július 1-én kiadott rendelet 1. §-ára 2. és 8. pontjait a gyutükrök és fémtöltényeknek postai szállítása tárgyában 1885. évi április 30. 11299. sz. a. kiadott ministeri rendeletnek megfelelően olyképp kiegészíteni, hogy kész fémtöltények és gyutükrök bizonyos szabályok betartása mellett az 1880. évi július 1-én kiadott ministeri rendelet egyéb határozmányai alól kivéssenek, úgy hogy ezeknek gyors- vagy teherárúként való szállítása személyvonatokkal is megengedtetik.

Az 1. és 6. §§. a gyújtó szalagok és gyújtó táblácskáknak felvétele által történő kiegészítése a vasúti üzlet szabályzat 48. §. A. 3. e) pontjának egyidejű módosítása és annak D. függelékébe III. a) jegy alatt egy új pontnak felvétele folytán történik.

Kelt Nagy-Becskereken, 1885. évi szeptember 18-án.

Alispán távollétében:

Rónay, m. főjegyző.

A nm. magyar királyi belügyminis-tertől 42036. szám a. a következő körrendelet érkezett:

Kérdés merül fel az iránt, vajjon a honvédség egyáltalán a katonai lakotnyak és egyéb a katonaság által lakott s birt helyiségekkel s katonai hatóságokkal szemben egészségügyi rendőri kérdésekben a közigazgatási hatóságokat mily jog és tevékenységi kör illet meg és az ily férhelyek oly külön vált területet képeznek s képezhetnek-e a melyekre a közigazgatási hatóságoknak közvetlen intézkedés felügyeleti és ellenőrzési joga ki nem terjed, — erre vonatkozólag a magyar királyi honvédelmi minister urral egyetértőleg a következőket jelentem ki, illetve rendelem el.

A szóban levő helyiségekben az egészségügyi rendőrség gyakorlása, valamint az esetleg szükséges óvintézkedések elrendelése és foganatosítása közvetlen és kizárólag az illető katonai parancsnokságok és hatóságok hatáskörébe tartozik, minek folytán az ellenőrzési jog is nem közigazgatási, hanem a felsőbb katonai hatóságot illeti meg.

A honvédelmi magyar királyi minister ur folyó évi július hó 28-án 33836. sz. alatt kelt átirata szerint egyébiránt elrendelte, hogy mindazon esetekben midőn a honvédségi lakotnyában intézetekben és a honvédség szállásán szolgálo bármely egyéb helyiségekben járványos, vagy a kiterjedés veszélyével fenyegető ragályos betegségek pl. ázsiai kolera, hagymáz, járványos agy-gerincz, agyburoklob, orbáncz, verhas, himlő, vörheny, kanyaró ronosoló toroklob vagy szemcsés-kőthartyalob stb. stb. lépnek fel, ezekről az illető parancsnokságok az ottani közigazgatási hatóságokat azonnal értesítsék, továbbá, hogy ha az ilyenmő akár a polgárság akár a honvédség között fellépő bántalmak terjedésének megakadályozása céljából óvintézkedésekre volna szükség, ezek a katonai hatóságok kölcsönösen egyetértőleg és lehetőleg egyöntetűleg pontosan foganatosítsassanak.

Viszont felhivom a törvényhatóságot, hogy a törvényhatóság területén fellépő ily betegségről az illető honvédparancsnokságot esetről-esetre szintén értesítse, és a szükséges óvintézkedéseket kölcsönös egyetértésben állapítsák meg.

Értesitem továbbá a törvényhatóságot, hogy a közös cs. és kir. hadügyminister ur is kijelentette, miszerint minden oly járványos betegség felmerülése esetében, mely általános óvintézkedéseket megkívánt a közös hadseregbeli hatóságok készségesen fogják az illető közigazgatási hatóságot értesíteni, és ezzel érintkezésbe lépni oly célból, hogy a közös érdekű óvintézkedéseket megállapítsák, valamint hogy ezen katonai hatóságok más különben is bármilyen megadnak minden felvilágosítást a katonai körökben felmerülő ragályos betegségekre nézve azon feltevésben, hogy viszont ők is megkapják a szükséges tudósításokat a törvényhatóság területén észlelt hasonló betegségek felől.

Midőn tehát a cs. és kir. közös hadügyminister a katonai hatóságoknak ily értelemben való utasítására egyidejűleg megkéretnék, felhivom a törvényhatóságot, miszerint a maga részéről is ily irányban járjon el.

Budapestben, 1885. évi szeptember hó 15-én.

A minister helyett:

Lukács György, államtitkár.

ben Fe
ket tar
levelet
költene
mondó
facsimil
melyet
rajzolt
ductioj
tábori
szekoc
tábori
de ez
kat;
1849.
mányi
Görgey
kodik.
véd“
már 12
Klapka
kérve
bozzá.
A
és lac
130